

WESTERN ROMAN
LASSO
cijena 25d broj 526

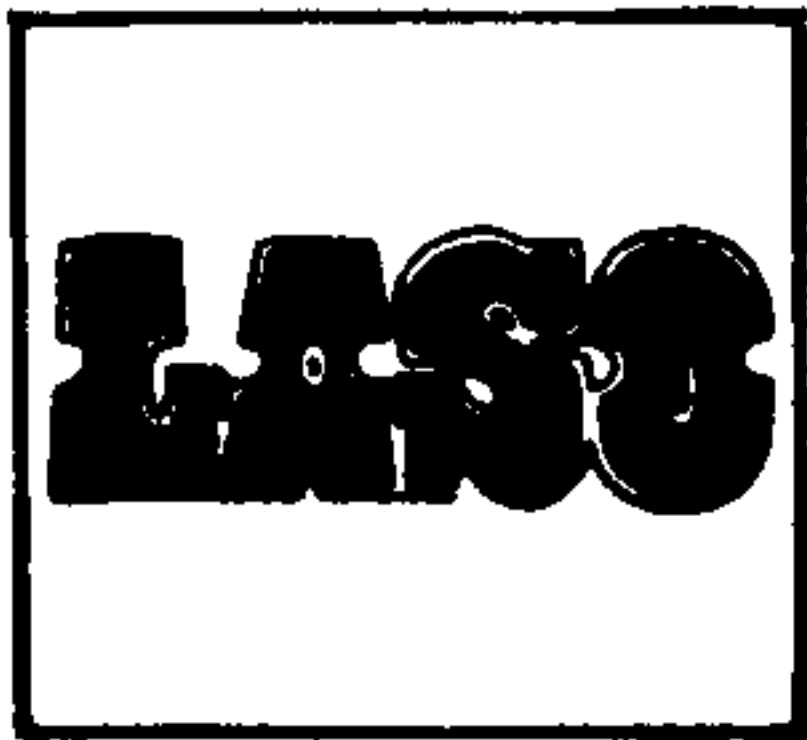
KOLTOVI ZA BELINDU

G. F. Unger

KOLTOVI ZA BELINDU

526

G. F. Unger: **KOLTOVI ZA BELINDU**

Naslov originala: COLTS FÜR BELINDA

Recenzija: Mladen Stary, književnik

Copyright: Bastei Verlag,

Bergisch Gladbach, posredstvom G. P. A. München

Prijevod: T. Gurdulić

Grafički urednik: Ivica Bartolić

Urednik: **Marcel Čukli**

SAVJET REDAKCIJE: Josip Adaković, dr Vladimir Anić, **dr Adolf Dragičević** (predsjedavajući), Nenad Brixy, Ljudevit Bauer, inž. Vesna Gazdag, Igor Golik, Marija Jurela, Borivoj Jurković, Želimir Košćević, Nada Šoljan, Ismet Voljevica, Ana Župan-Bender – **GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:** Borivoj Jurković

LASO – Izlazi svaki tjedan – Izdavač: RO Novinsko-izdavačka djelatnost SOUR-a „Vjesnik“ n.solo., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Adresa uredništva: „Laso“, Redakcija „Romani i stripovi“, 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, telefon: (041) 515-555 i 519-555 – Tisak: RO Štamparska djelatnost „Vjesnik“ n. sol. o. – OOUR Novinska rotacija n. sub. o. i OOUR TM n. sub.o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 1300 d ili 1170 d s popustom od 10 posto, a za 6 mjeseci 650 d ili 585 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10 posto. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-1216 SOUR „Vjesnik“, Interna banka, s oznakom za „Laso“. Cijena za inozemstvo: DM 2,00, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,00. – Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00, SFRS 36,00 HFL 37,00, US \$ 15,00 – Uplata za devizni račun 30101-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb (za „Laso“).

Ekonomska propaganda „Vjesnik“, Agencija za Marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6. Zadnja kolor-stranica 9000 d c/b stranica 7000 d

Osiobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973 od 28. XI 1973.

LASO 526 izlazi 11. 11. 1983.

Bili smo poput vukova koji nisu imali više što izgubiti. To je bio i razlog da smo prihvatili taj pakleni posao kojim nas je kasnije ucjenjivala lijepa udovica. Nakon toga počelo je dugo umiranje.

Bili smo prilično jedna skupina, banka koja se skupila u Creek Kneeju. Jedan od tih hodočasnika bio sam i ja osobno, a sve je krenulo tim tokom zato što me u posljednje vrijeme stalno pratila nesreća.

Cijeli jučerašnji dan i prošlu noć uvelike smo slavili, a počelo je tako što su neki od nas u jednoj šupi na rubu naselja ispekli nekoliko litara jake rakije. Negdje su također nabavili i jedno tele koje smo ispekli na ražnju. Dok smo pekli, pili smo rakiju, a kad je pečenka bila gotova, jeli smo i pili čitave noći. Sve sam to već spomenuo u prvoj rečenici. Da, bili smo jedno društvo.

Nekoliko dana ranije nismo se ni poznavali, a to da smo se našli baš ovdje, čista je slučajnost.

Vjerojatno je tome pridonio i Creek Knee budući da je to bio posljednji gradić prije meksičke granice. Tu je prolazila i cesta uzduž rječice koja je inače cijelim ostalim tokom bila duboko usječena u crvenu zemlju.

Kad mi je netko prodrmao rame i kada sam napokon uspio otvoriti oči, osjetio sam kako mi u glavi zuji kao u košnici, a iznad sebe ugledah Pacosa. Na svijetu je bilo mnogo ljepših stvari od lica Tortilla Pacosa.

— Loše je već samo to što me ti budiš — iscijedio sam kroz usta. — A usput još moram i gledati tvoju njušku i tvoj odvratni osmijeh... Miči se odavde! Nestani s tim tvojim licem, Paco!

Pokušavao sam ga se otresti poput dosadne muhe, ali on je navaljivao da pogledam tu žensku.

— Amigo, ali pogledaj ovu djevojku!

I

U njegovu glasu bilo je nešto od čega sam se odmah razbudio.

Žena je dojahala na prvorazrednom konju. Takva životinja vrijedila je sigurno tri stotine dolara. Sjedila je u sedlu poput muškarca, nosila je hlače i kolt.

Glava joj je bila pokrivena crvenom maramom, ali se usprkos tome bujna kosa rasipala po ramenima, potpuno crna, svjetlucajući na suncu. Čudno, ali oči su joj bile svijetloplave.

Na prvi pogled djelovala je kao da nije od krvi i mesa, doimajući se poput priviđenja koje nastaje u noćima od silnih želja.

Drugim pogledom moglo se ipak shvatiti da je njena pojava ipak bila stvarnost. Polagano sam se počeo čuditi. Ostali muškarci koji su se nalazili lijevo i desno od mene, a i oni ispred šupe jednako su reagirali.

Većina ih još nikad nije vidjela tako lijepu ženu, a ni ostali već dugo nisu imali takvu priliku.

Bila je vrijedna divljenja zbog skladna držanja u sedlu a i zbog načina kako nas je redom promatrala kao da nas ispituje jednim jedinim pogledom koji je kazivao da je navikla na muškarce i da se među njima uspjela dokazati.

Jedan među nama, Yuma-Jack, zamahnuo je šeširom onako kako to rade u otmjenim krugovima, naklonivši se vješto i vrlo odmjerenom. Pri tome je rekao:

— Oduševljeni smo, gospodo, i samo dobar odgoj spriječava nas

da vam ne počnemo klicati! Čime smo zaslužili tu čast?

Ona se samo nasmiješila, ne pokušavajući nam to objasniti. Šutjela je kao da joj je bilo već potpuno normalno da se muškarci tako ponašaju prema njoj i da joj je to već i dosadilo.

— Potrebno mi je nekoliko revolveraša — naposljetku mirno progovori. Zbog toga sam i došla jer su mi rekli da ovdje mogu naći momke vične oružju. Želim unajmiti nekoliko revolvera — osobito je naglasila posljednju riječ.

Začudili smo se jer je govorila kao da želi unajmiti samo revolvere, bez ljudi. Nije spominjala muškarce, jahače, borce...

Treba li to shvatiti kao uvredu? Zar je tako malo držala do muškaraca? Zar joj je zaista bilo stalo samo do toga da se domogne koltova?

Čuo sam da je rekla:

— Plaćam tri dolara dnevno. Naravno, tu je uključena i opskrba. Na kraju možda dobijete i neku nagradu. Zanima li to nekoga?

Prokletstvo! Bili smo tako slabi kada bi nam netko ponudio novac da bismo i za jedan jedini dolar pristali svašta uraditi. Za jedan dolar u meksičkom selu može se dobiti i jelo i piće i djevojka!

A sve to za jedan jedini dolar!

Bili smo gladni života i željni svega što postoji na svijetu. Većina momaka tek se nedavno vratila iz zarobljeničkih logora koje

je raspustila vojska Unije. Neki su jahali s gerilcima i regularne jedinice još su tragale za njima.

Ta ljepotica htjela nam je platiti tri dolara dnevno! Prije nego smo se počeli veseliti, sjetili smo se još jednom da taj novac nije namijenjen nama ljudima nego našim koltovima.

Moramo pucati. Moramo se boriti. A protiv koga?

U tom trenutku postadosmo oprezni.

Prošlih godina prošli smo i suviše borbi i pucnjava.

Netko je dobacio:

– Gospodo, trebali biste nam zapravo sve objasniti!

Pogledom je kružila po nama. Njen pogled zaustavio se i na meni. Učinilo mi se da me malo duže promatra i da u njenim očima vidim neki izraz čuđenja. No zacijelo me nikada nije vidjela i meni osobno bila je potpuno nepoznata. Osim toga, takvu ženu svatko je mogao prepoznati i nakon deset godina.

Pokazala je u daljinu, prema obzoru gdje je bio lanac bregova prekinut na jednom mjestu.

– Tamo imam veliki posjed i stado. Zapravo, to su tri stada s oko deset tisuća ovaca, a svakim danom sve ih je više. Moramo ih otjerati kroz usjek, a nekoliko ludaka želi me spriječiti u tome. No kad bih nekoga unajmila, zacijelo bi odustali. Onda...?

Sada smo znali što je posrijedi.

Nije nam bilo potrebno dugo da to shvatimo. Za tri dolara dnevno treba nešto i riskirati.

Možda će biti dovoljno da samo jašemo i da pokažemo oružje. U tom slučaju lako bismo zaradili ponudeni novac.

– Smijemo li znati, gospodo, za koga bismo jahali? – uljudno je upitao jedan od nas.

– Ja sam Linda Conway – rekla je, okrenuvši konja u smjeru odakle je došla.

– Gospoda ili gospodica Conway? – upita jedan.

Zastala je.

– Ja sam udovica – reče.

Još nismo bili gotovi. Tortilla Paco se javio sljedećim riječima:

– Gospodo Conway, može li se dobiti predujam? Ponekom od gospode nedostaje municija, a vi biste unajmili pune koltove, zar ne?

Potvrdi, klimnuvši glavom.

– Ja ću osobno kupiti neke stvari.

Te riječi izgovorila je pomalo dvosmisleno.

– Nabavit ću vam municiju, jer vjerujem da ste vrijedni te municije i tri dolara dnevno.

Požurili smo prema njoj, jer je svakome od nas sada bila andeo spasitelj. Bili smo zapravo bez prebijene pare i da je to potrajalo još dan-dva pretvorili bismo se u bandite, vjerojatno bismo opljačkali Creek Knee i prebjegli u Meksiko.

Toga su bili svjesni i građani Creek Kneea. Linda Conway spasila je zapravo i to mjesto, a u stvari željela je samo unajmiti koltove po tri dolara.

II

Dugo smo putovali prema njenim stadima.

Linda Conway jašila je izvrsno i na njoj se nije moglo opaziti ni najmanji trag umora. Toga dana prešli smo više od trideset kilometara i pri tome je iz nas izvjetrila rakija koju smo popili, gosteći se dan ranije. Nekima nije bilo dobro i povraćali su, a drugima je bilo još gore. Svakim trenutkom postojalo mi je očitije da smo bili pravi pravcati jadnici, a ne opasna banda.

Uostalom, zovem se Moinahan, Ben Moinahan i sada je uistinu posljednji trenutak da se predstavim, zar ne?

Stoka se skupila u predvečerje. Zapaljene su vatre. Pastiri su uglavnom bili ili Meksikanci ili čistokrvni Indijanci. Pješaćili su i nosili duge motke na čijem je kraju bila velika žlica. Njom bi zahvaćali kamenje koje su zatim tim istim žlicama mogli veoma daleko dobaciti, dalje nego rukom, pogadajući jednako precizno kao i pračkama.

Pastiri su za sobom vukli i nekakva kolica na dva kotača, toliko velika da su čovjeku normalna rasta dosezali do brade. Bilo je i pasa koji su osluškivali svaki šušanj.

To sam uočio tek kad smo stigli, jer nikad dotad nisam imao posla s ovcima i bio sam pun predrasuda o goničima stoke. Kauboji su za mene bili jahači, a pastiri pješaci koji gaze prašinu, a to je velika razlika.

Onaj koji je jahao bio je povlašten potomak ponosnih kabale-rosa, često nazvan vitezom kome kolt zamjenjuje mač.

S druge strane bili su pastiri koje su smatrali manje vrijednim ljudima, nešto poput robova ili slugu koji pješače prašinom. Takva podjela počela je dolaskom Španjolaca.

Osobno nisam volio ovce, ali zbog drugih razloga. Imale su previše jak miris za moj ukus, razdraživalo me njihovo vječito blejanje u skupinama. Ovce su blesave i bespomoćne i potrebna im je neprestana zaštita, pomoć pastira i njihovih pasa.

Goveda i konji, za razliku od ovaca, bili su u stanju oduprijeti se pumama i vukovima. Nisu bili tako bespomoćni.

Razmišljao sam o tome zašto je Linda Conway uzgajala baš ovce. Prema mom mišljenju, trebala je raditi nešto posve drugo.

III

Bila su nam potrebna tri sata da se domognemo pojilišta, a na tom mjestu dočekali su nas revolve-raši suparničkog rančera.

Problem je bio jednostavan i jasan: ovce je trebalo potjerati na novu pašu, a upravo su to htjeli onemogućiti uzgajivači goveda.

Ništa neobično ni novo. Nije dan uzgajivač goveda nije dopuštao da ovce prođu njihovim pašnjacima.

Linda Conway je zastala, a mi smo se okupili iza nje.

Sedamnaestorica muškaraca. Protivnik je imao isti broj jahača, a i oni su se skupili iza svog predvodnika, prosijedog muškarca koji je izgledao kao ptica grabilica sjedeći na konju poput jastreba na litici. Nakon nekog vremena dojahao je do nas i već na prvi pogled moglo se ustanoviti da je posrijedi tvrd čovjek. To je bio »kralj goveda«. Svi smo poznavali takvu vrstu ljudi.

Pruživši ruku prema nama rekao je suho:

— Momci, bit će vam najbolje da začepite noseve vašim konjima i krenete prema jugu. Nemojte se zavaravati. Ovdje se morate boriti. Promislite, isplati li vam se umrijeti za nekoliko dolara?

Jedan tren vladala je grobna tišina, a zatim jedan od nas zapita:

— Gospodine, a isplati li se to vama?

Stari se nasmije.

— Momci, ja ću vam to jednostavno objasniti. Znam kako stoji stvar s vama. Želite zaraditi nekoliko dolara i mislite da će biti dovoljno pojavite li se u svoj svojoj veličini s tim vašim koltovima. Ovdje nema varki. Moji momci, oni tamo iza mene...

Na trenutak zašuti i pokaže palcem iza leđa.

— Nitko od njih nije unajmljen za nekoliko dolara. Oni nisu skitnice — nastavio je. — Momci se bore za nešto što su sami stvarali, njima su ovi pašnjaci domovina. Možete li me razumjeti? Shvaćate li u što srljate?

Njegov govor djelovao je kao da se neki dobronamjerni otac ili stric brine o našoj dobrobiti.

Bio sam svjestan činjenice da je taj čovjek čelično tvrd i iskusen i da se razumije u sve na svijetu. A to što je bio star i prepreden, to je i bio razlog da je govorio tako dugo i strpljivo. Odavno je shvatio da se ponekad riječima i strpljenjem može učiniti više nego olovom. Osvrnuo sam se lijevo, a zatim desno i odmah vidio djelovanje njegovih riječi. Mnogima među nama već je prisjelo jer su shvatili da ovdje neće biti šale i da će teško zaraditi obećana tri dolara dnevno.

Neki propalice već su potjerali konje prema začelju kako se ne bi slučajno našli u prvim redovima.

Naprotiv, Linda Conway koja nas je unajmila, a koja se možda nadala da će biti dovoljno ako se samo pokaže, okrenula se u svom sedlu.

Pogledala je svakog pojedinca, pa i mene. Pogled joj je bio izazovan, istovremeno sadržavajući i stanovito poštovanje.

Za mene je taj pogled bio izazov. Na njoj se već vidjelo da nije od nas previše očekivala. Vjerojatno je postala svjesna toga da je većini unajmljenih propalica onaj dio tijela na kojem su sjedili već odavna bio leden.

Potjerao sam konja naprijed tako da sam stajao pored Linde Conway i bio joj toliko blizu da sam je gotovo mogao dirnuti rukom. Želio sam joj reći nekoliko

rijeći i savjetovati joj da odustane od svoje zamisli budući da će vjerojatno izgubiti igru. Postao sam svjestan činjenice da se naša skupina neće boriti jer i propalice sada samo traže izliku da nestanu, a da se zbog toga neće ni malo zastidjeti.

Svi zajedno zapravo i nismo bili ništa drugo nego jedna skupina propalica na konjima. Nitko od nas nije imao razloga da se bori.

Tri dolara dnevno nisu bila dovoljan razlog da se prolijeva krv ili da se nekoga ubija, pogotovo kada pomisliš da si i sam u smrtnoj opasnosti. Tri su dolara bila prokleta ništavan razlog.

Želio sam nagovoriti Lindu Conway da popusti, međutim u tom trenutku s druge strane progura se jedan jahač. Imao je svijetlu kosu i svijetloplave oči. Obratio se Lindi Conway prije nego što sam uspio bilo što reći.

Čuo sam kako je rekao:

— K vragu, gospodo Conway, ako samo date naredenje, ja ću toga staroga šaptača prvom kuglom skinuti s konja. Odmah nakon toga uvidjet ćete da njegova skupina jahača nije toliko jaka kao naša. Zar vam to još nije jasno?

Gledao ju je sjajnim plavim očima. Pripadao je onoj vrsti ljudi koja se uvijek osjeća izazvanom i prihvaća svaku svadu, vjerujući u sreću kao što kockar vjeruje u kocke.

Bio je jedan od onih koji su u posljednje vrijeme imali sreće.

Jednostavno, bio je njen miljenik. Sudbina ponekad prihvaća takvu igru, a ti lakomislenici misle da su nepobjedivi i sigurni u svim svojim pothvatima. Tim gore bude im poslije, kada izgube.

A upravo takav bio je momak koji je sada stajao nasuprot Lindi Conway.

Pogledala ga je i okrenula se prema meni, pokazavši mi lice. Osjetio sam njen pogled. Najednom mi je postalo jasno da joj je i te kako stalo do mog savjeta iako do tada još nismo progovorili niti jednu jedinu riječ. Samo sam stresao glavom i ona je shvatala. Čitala mi je iz očiju.

Više se uopće nije osvrnula na toga neobuzdanog momka i okrenula se još više u sedlu, gledavši prema natrag.

Ugledala je kako se naša jedna skupina već napola povukla i još ih je samo nekolicina stajala pored nje.

— Odlazite! — rekla je glasno.

— Nestanite! Pogriješila sam kada sam ovamo krenula sa skupinom vucibatina. Nestanite! — vikala je.

Čuo se samo žamor. Netko je spomenuo:

— A naše nadnice?

— Zar smo cijeli dan jahali uzalud?

Rukom se mašila prema torbici, zagrabila sitniš i bacila ga.

Te protuhe počеше se svadati oko novca, a mi ih više ni jednom nismo pogledali.

Gledali smo starog jastreba koji je šutke promatrao cijeli prizor a

usta su mu bila razvučena od podsmijeha.

Stidio sam se u ime svih nas, jer mi je ponos bio povrijeđen već samim tim što sam pripadao toj skupini propalica.

Starac je ponovo progovorio, a tanke usnice odavale su odlučnost i nepopustljivost.

— Onda dobro — rekao je i dodao: — Tako bi to onda bilo, Linda, Conway, zar ne?

Nakon tih riječi okrenu konja i odjaha.

Propalice iza naših leđa u međuvremenu su završili svadu oko sitnica, popeli se na konje i uputili se natrag. Još su vikali i psovali. Čuo sam jednog kako viče:

— Hej, Jube, nemoj zamišljati da ona novčanica od deset dolara pripada samo tebi! Dio tog novca pripada i Slateru i meni!

Više se nisam osvrtao na njih jer sam znao da su nestali svi osim Linde Conway, onog divljeg mladića i mene.

IV

Linda nas je promatrala.

— Zašto niste otišli i vi?

Nasmijao sam se, ne želeći odgovoriti na to pitanje. Ali ona je očekivala odgovor. Više je nisu zadovoljavali samo pogledi i nijemo sporazumijevanje.

— Gospodo, mislim da ni jedna stvar nije nerješiva. Ako se ne riješi iz prve, postoji i druge mogućnosti.

Rekao sam to potpuno mirno.

No drugi momak samo se nasmijao i dodao:

— Da sam onu staru sovuljagu skinuo s konja, cijela bi priča sada već bila završena. Uvijek je posrijedi samo prvi metak!

U međuvremenu smo već okrenuli konje jednog prema drugome.

— Tko si ti zapravo, prijatelju?

— upitao sam ga.

— Ja sam Johnny Laredo — rekao je tako ponosno kao da cijeli svijet poznaje njegovo ime. Vladao se kao slavni artist kojega pozdravlja prepuno gledalište. Za mene njegovo ime bilo je nepoznato.

— A tko si ti, brate? — upita me.

Pogledao sam Lindu Conway dok sam se predstavljao.

— Ja sam Ben Moinhan.

Linda Conway iznenada doda suhim glasom:

— Moje ovce stići će večeras do prijevoja, a tamo nema pašnjaka niti vode. Dakle svakako moramo prijeći prijevoj. Moram govoriti sa šerifom u Two Danceu. Hoćete li me pratiti?

Potvrdili smo.

— Vama će još trebati moj kolt, gospodo Linda Conway — samouvjereno reče Johnny Laredo.

Uopće se nije bojao a to je bilo ono najgore kod njega. Takvi momci uvijek su bili opasni. Osim toga, nije mi odgovaralo da i on ostane s Lindom Conway.

Zbog čega sam ja ostao s njom? Zbog nekoliko dolara koje sam mogao zaraditi? Ili zbog toga jer je bila lijepa žena, ponosna i toliko samosvjesna?

Ni sam ne znam pravi razlog.

Jahali smo dalje i nakon stotinjak metara stigli do pojilišta. Na tom su mjestu jahači i goniči goveda napravili ogradu.

Stari je još tamo sjedio na jednom kamenu i rezbario komad drva, izrezujući ljudsku glavu.

Njegovi su nas ljudi zaustavili.

Linda je viknula:

— Wade McGillen, željela bih s pratiocima prema Two Danceu. Recite svojim momcima da nam oslobode put!

Stari jastreb je krenuo i trenutak kasnije viknuo:

— Momci, propustite ih. Tu smo da zadržimo ovce, ali prolaz je slobodan. Pustite ih prema Two Danceu.

Nakon tih riječi produžili smo, ne ogledavajući se.

Bio je lijep, vedar dan i samo nekoliko oblaka plovilo je nebom.

Trojica jahača pratila su nas na izvjesnom odstojanju i stalno nas promatrala, ali nam se to nije činilo zabrinjavajućim. Bila su nam potrebna dva sata da stignemo do Two Dancea. Cijelim putem imali smo izvanredan pregled doline koja se prostirala unedogled, a nekoliko kanjona vodilo je do sporednih dolina.

To je bio predivan kraj i prvorazredna ispaša za goveda, najbogatija paša u cijeloj zemlji i goveda nisu morala prijeći ni kilometar da se zasite do mile volje.

Two Dance bio je stočarski gradić, imao je čak i meksičku četvrt koja je bila najstarija. To je mjesto zacijelo postojalo već za vrijeme Španjolaca.

Kada smo zastali ispred šerifova ureda i zatvora koji je bio odmah do njega, mimo nas je prošla jedna djevojka. Imala je otprilike osamnaest godina i nije bila posebno lijepa. U ruci je nosila košaru, doimala se živahnom, željnom senzacija, kao da stalno želi na sebe skrenuti pažnju.

Značajno je pogledala Johnnyja Lareda i nasmijala se. Smijeh ju je učinio ljepšom. Glas joj je bio pomalo promukao, ali ugodan.

— Hej, Linda — reče. — Kladam se da nećeš uspjeti. Svi u gradu klade se da nećeš uspjeti. Sada ideš šerifu, je li? Ali ni on ti ne može pomoći, kao ni dvojica tvojih pratilaca. Vidiš, ponekad ti ne pomaže ni sva tvoja ljepota.

Nakon tih riječi djevojka se udalji i nestane u prodavaonici.

— To je kći Wadea McGillena — rekla nam je Linda zamišljeno dok smo gledali za djevojkom. — Jedina kći starog jastreba. — Govoreći to Linda je pogledala Johnnyja Lareda. — U te djevojke imali biste izgleda, Laredo. Voli takve tipove i zacijelo bi rado nestala s vama na nekoliko dana, samo ako nasluti uzbuđenje i užitak.

U glasu Linde Conway bilo je primjese nečeg osobitog koja je tim riječima davala posebno značenje. Obojica smo to osjetili.

Linda Conway je gledala niz ulicu prema sjeveru. Tamo u daljini završavala je dolina. Brda su se strmo dizala uvis i tvorila golemu liticu koja kao da je odjeljivala istok i zapad.

— Tamo postoje mnoga skro-
vita mjesta — rekla je Linda. —
Postoje skrovišta za parove gdje
mogu provesti prekrasne dane.

Johnny Laredo najednom je
uzdahnuo. Promatrao sam ga
ispod oka.

— A onda?

— Kad stari Wade McGillen
bude imao briga u vezi s jedini-
com kćerkom, onda će vjerojatno
mene ostaviti na miru.

Napokon je cijela njena zami-
sao izišla na vidjelo.

Linda Conway bila je zvijer,
prava zvijer. Znala je kako da se
brani i odmah je uočavala svaku
mogućnost za to. Može li joj
netko to uzeti za zlo? Trebala joj
je ispaša za deset tisuća ovaca.
Dočekali su je oružjem na prije-
voju, a njeni su pratioci pobjegli
prije nego je okršaj uopće počeo.

Žena poput Linde Conway bo-
rila se svim sredstvima...

A Johnny Laredo, koji bi zaci-
jelo vrlo rado upotrijebio svoj
kolt sada je uvidio da ima novu
priliku, novi način da se probije i
usput istakne, postavši heroj ko-
jem će svi zahvaljivati.

Najednom se sav ozari od vese-
lja.

— To bi zaista bilo zgodno —
rekao je spontano. — Baš tako
nešto dopalo bi se i meni. Do
sada mi nije odoljela ni jedna dje-
vojka. Gospodo Conway, dajte mi
stotina dolara predujma. Ne
mogu nastupiti kao propalica bez
i jedne pare u džepu, zar ne?

Posegnula je u torbicu i izvukla
nekoliko zlatnika po dvadeset do-
lara.

Bila je bogata, prava kraljica
ovaca. Prema svemu sudeći, do-
bro je poznavala ovdašnje prilike,
a to je sada predstavljalo vjero-
jatno njen povratak.

Barem se meni tako činilo.

Ako je stvarno tako, njen povra-
tak izazvat će neprilike. Međutim,
jedno se moralo priznati, Linda
Conway se vratila.

Johnny Laredo, koji je u međuv-
remenu spremio novac, samo je
kimnuo i krenuo prema prodavao-
nici u koju je malo ranije ušla dje-
vojka.

Linda i ja smo sjahali. Pogle-
dala me još jednom, u tom po-
gledu bilo je fragova smiješka.
Bila je svjesna da mi se neobično
svida. Nije me smatrala propali-
com i već me u više navrata ispiti-
vački pogledavala.

Svega sam toga bio svjestan, a
bilo mi je potpuno jasno i to, da
se razumijemo bez riječi. Između
nas postojale su neke skrivene
dodirne točke.

Nisam bio samo znatiželjan ne
bi li što više doznao o toj ženi.
Ne, bio sam napet, zanimalo me
kako će ona riješiti svoje pro-
bleme i hoće li moći sve to oba-
viti. Zanimalo me i to što ju je
zapravo navelo da se s tolikim
ovcima doseli u taj kraj.

Ušli smo u ured.

Šerif je spavao u jednoj od
triju zatvorskih ćelija.

— Probudi se, Jake — rekla je
Linda Conway.

Ušla je u ćeliju, uzela limeni
lončić sa stolice, izlila ostatak
kave na pod, a onda lončić prevu-
kla po željeznim rešetkama.

Odjeknuo je strašan zvuk koji je trgao živce.

Šerif je skočio kao oparen i zagrcnuo se. Takvo buđenje iznenadilo ga je kao grom iz vedra neba tim više, što je duboko spavao i gromko hrkao. Sjeo je na rub ležaja i izbezumljeno gledao u nas.

Bio je star gotovo kao Wade McGillen, ali stasom se veoma razlikovao od njega.

Na njegovoj čeli bilo je samo nekoliko dlačica, a glava mu je bila potpuno okrugla s niskim čelom. Na prvi pogled doimao se poput buldoga. Inače, tijelo mu je bilo skladno građeno.

— Linda, djevojčice, jesi li to ti? — Progovorio je nakon što se donekle pribrao. Pogledao je i mene i postao sam svjestan da me pažljivo ocjenjuje. Vidio sam mu na licu da ne polaže mnogo na to što sam otrcan i gotovo izglednio, a košulja mi nepodnošljivo prljava i zamašćena.

— Da, to sam ja, ujače Jake — odgovori Linda Conway. — Sada moraš nastupiti na dužnost i prema tome moraš skrenuti do prijevoja i reći starom Wadeu da mora dopustiti prolaz mojim ovcima. Objasni mu da prolazim slobodnom cestom i da ću, ako nam se suprotstavi, pozvati saveznog šerifa da ureduje...

— Dobro, dobro djevojčice — prekinuo ju je i počeo obuvati čizme.

Onda je ustao i nekoliko puta lagano poskočio da mu stopala sjednu na pravo mjesto u čiz-

mama. Pri tome je glasno stenjao, a potom još jednom pogledao Lindu.

— Ako ti počnem pomagati, poslat će me do đavola, gdje ću onda naći tako dobar posao?

Linda je srdito lupkala čizma i na njoj se vidjelo kako je sve više obuzima bijes.

— Ti ovdje predstavljaš zakon, ujače Jake. Prema tom zakonu ja imam pravo da sa svojim ovcima...

— Danas vrlo slabo čujem — prekine je šerif. — Nešto nije u redu s mojim ušima. Sada sam se sjetio da moram otići do San Fernanda. Tamo je ukradeno nekoliko konja, vjerojatno Apaši. U San Fernandu ću morati sastaviti prijavu i preuzeti istragu, pa ću nekoliko dana biti odsutan iz Two Dancea. Linda, bit će najbolje da ostaviš na miru nekoliko dana tu smrdljivu gamad s druge strane prijevoja. Zar ne, ti si pametna djevojka?

Izašao je i jednostavno nas ostavio u uredu.

Linda se okrenula i prišla mi korak bliže tako da sam je mogao dodirnuti. Promatrala me.

— Zanima me kako je čovjek poput tebe dospio među one propalice?

Netremice sam gledao u njene plave oči, najplavije oči koje sam ikada vidio. Promatrao sam joj usta koja su bila živahna i ona su mi odala mnogo toga. Opazio sam i vršak njena nosa koji je podrhtavao. Gotovo da sam njušio tu Lindu Conway. Na mene je prela-

zio njen miris i čarobno ulazio u mene.

Prihvaćao sam tu igru. Iz te žene širilo se nešto snažno što je djelovalo na svakog muškarca.

Vjerojatno je većina muškaraca željela da joj služi kao kraljici. No bilo je i drugačijih poput mene, koji su osjećali neodoljivu želju da osvoje i pokore tu ženu. Ona je za mene bila izazov.

A ona je vrlo dobro osjećala to, a možda je i sama tako željela.

Još nisam odgovorio na njeno pitanje o tome, zašto se čovjek poput mene miješa s propalicama kao što su bili oni iz bande.

Uzvratio sam protupitanjem:

— A kakav sam ja čovjek, Linda? Možda samo obična propalica?

— Ne! — odgovorila je samopouzdanom. — Umijem razlikovati vuka u čoporu kojota. To, uostalom, nije ni teško.

— Dakle, smatrate da sam ja taj vuk, Linda?

— Da, dvonožni vuk — ponovi ona. — Jedan dvonožni vuk koji se nakon lošeg lova, a bez vlastite krivnje našao usred čopora kojota gdje je i sada, ali to će se uskoro promijeniti.

Nasmijao sam se, jer me prilično dobro ocijenila.

— U Nogalesu sam dobio nož u leđa, nož koji naravno nije bio prethodno dezinficiran. To je bilo loše za mene i dugo sam bolovao. A kako se na ovoj zemlji ništa ne dobiva na poklon, osiromašio sam poput crkvena miša. Već su mnogi umrli od otrovanja krvi,

ali meni je pomogla neka stara travarka nekim svojim travama. Sok koji sam morao piti bio je nepodnošljiva okusa, ali mi je ipak pročistio krv... A sada imam ja jedno pitanje, Linda...

Pogledala me.

— Molim, samo izvolite, a ja ću odgovoriti.

— Zašto se opet vraćate s deset tisuća ovaca u ovu zemlju?

— To je vjerojatno tako moralo biti. — Potvrdi, a potom se okrenu jedan korak. Kao da je porasla od ponosa. Oči joj zaiskriše. — U ono vrijeme zaklela sam se da ću se jednoga dana vratiti ovamo. Tada sam otišla pješice, iza jednog stada, preko prijevoja, uvijek prema jugu, vodeći za uzdu mulu na kojoj je bio privezan umirući čovjek. Stigavši gore na vrh kod pojilišta, zaklela sam se da ću se vratiti.

Ja sam potvrdio.

Pogledala me još jednom, okrenula sa i izašla. Slijedio sam je.

Konj Johnnyja Lareda stajao je osamljen ispred prodavaonice. Prema tome, momak je još bio unutra. Zamišljao sam kako se u tom trenutku pravi važan pred djevojkom.

Ako sam dobro ocijenio, ta Rosy mora da luduje za momcima poput njega. Nije mi izmaklo kako ga je pogledala. Ta djevojka mora da je i te kako strastvena ili sam ja već potpuno zaboravio sve što sam ranije znao o ženama.

Ni meni ne bi bilo mrsko činiti ono što je sada izvodio Johnny u prodavaonici.

Uostalom, za to je dobio stotinu dolara predujma.

A meni je bilo nužno samo nekoliko dolara.

Trojica jahača koje je za nama poslao Wade McGillen i koji su nas pratili cijelim putem, sada su bili ispred krčme. Odatle su mogli dobro vidjeti sve što se zbivalo u šerifovu uredu i prodavaonici.

Linda mi dobaci u prolazu:

— Ona trojica pred krčmom... Mogli bi praviti neprilike Johnnyju Laredu ako se uputi s kćerkom njihova gazde prema izlazu iz grada.

Odmah mi je bilo jasno na što Linda misli i što mi je sugerirala.

Ako sam želio ostati s njom i ako sam želio biti bar donekle koristan, morao sam se napokon upustiti i u tu igru. Ne učinim li to, ona je morala izgubiti.

Potom sam šutke krenuo, ukoso prešao uličicu, popeo se uz tri stepenice prema gostionici.

Tri jahača promatrala su me od samog početka. Kad sam stajao na trijemu pred krčmom njihovo neprijateljstvo pogodi me kao zapuh vrelog vjetrova.

Možda su pretpostavljali da smjeram nešto neprijateljsko u odnosu na njih, možda je posrijedi naprosto bila njihova želja da me ponize kako bi poslije lakše sa mnom obračunali.

Jedan mi grubo dobaci:

— Odbij, ti smrdljivče! U ovu gostionicu ne ulaze oni koji smrde po ovcama. Nema pristupa goničima ovaca, razumiješ li?

Nasmiješih se. Postalo mi je jasno da su željeli svadu, pa sam im prepustio da odigraju predstavu do kraja.

— Da se kladimo? — upitao sam uz smiješak.

Momak koji mi se rugao prihvati izazov. Zamahnu prema mojoj glavi, ali sam pravovremeno izmakao, a istovremeno mu uhvatio ruku i naglo se okrenuvši prebacio ga preko ramena. Momak je bio krupan i iza sebe je imao mnoge borbe i poznavao mnoge trikove. Ipak je odletio s trijema kao katapultiran. U letu je udario u motku za koju su privezivali konje. Drvo je puklo, a on se stro-poštao na zemlju i ostao ležati ste-njući. Konji koji su bili privezani za motku iskoristiše neočekivanu slobodu i krenuše naokolo.

Nisam imao vremena dalje promatrati što je s njim jer su se tada na mene ustremila preostala dvojica i to pošto su shvatili da im neće biti lak plijen, svaki sa svoje strane.

Odlično sam znao mnoge trikove koje sam naučio kao dječak kada sam drugovao s jednim Japancem koji se borio za nagrade u svim gradovima između New Orleansa i Saint Louisa. Izazivao je sve borce, a ponekad se borio protiv dvojice pa čak i trojice istovremeno. Tako je odlično zarađivao i bio prava senzacija Missis-sippija.

Od njega sam mnogo naučio, tumačio mi je i kako su pojedine vrste borbi nastajale već u sedamnaestom stoljeću. Prema njego-

vim pričanjima, tada su Okinavu, otok u Tihom oceanu, zaposjeli Japanci, zabranjujući kineskom stanovništvu da nosi oružje. Zbog toga su Kinezi počeli razvijati tehniku borbe udarcima nogu i ruku a takva borba bila je jednako opasna kao i ona s oružjem. Mnogi su se na taj način uspješno suprotstavljali naoružanim protivnicima. Ta tehnika bila je uperena protiv 26 najosjetljivijih mjesta na čovjekovu tijelu, a kao oružje služile su ruke jer je u njima bila usredotočena snaga i okretnost, ali isto tako i noge, laktovi i glava.

Najvažnija stvar u takvoj borbi su refleksi koji moraju biti savršeni, tako da je borac morao biti u stanju s dva prsta uloviti muhu u letu, a da je pri tome ne zgnječi. Takvu borbu nazvali su »karate«.

Svladao sam mnogo elemenata te borbene vještine i, prema tome, dvojica napadača nisu imali nikakvih izgleda.

Jednog sam pogodio u koljeno i sasvim mu onesposobio nogu, a drugog rukom udario po dušniku. Istog trena sve je bilo gotovo.

Činilo se upravo smiješno jednostavno, ali nije bilo tako. Da to naučim bilo mi je potrebno nekoliko godina vježbanja i izvanredan učitelj.

To umijeće ipak me svojedobno nije zaštitilo od bačenog noža, a ne bi mi mnogo koristilo ni protiv metka.

Sva trojica su sada ležala i stenjala. Bili su u svakom slučaju isk-

ljučeni i ni u kom slučaju nisu bili u stanju slijediti Johnnyja Lareda kada bude izlazio s Rosy McGillen iz prodavaonice.

Pogledavao sam prema šerifovu uredu, ali njega nisam mogao vidjeti. Vjerojatno je pošao prema staji za iznajmljivanje konja, tamo uzeo svoga konja i nestao kako više ništa ne bi čuo ni vidio.

Linda je još bila na istom mjestu iza prozora i promatrala borbu. Nije mi bilo jasno jesam li morao biti ponosan što sam izišao nakraj s trojicom trećerazrednih momaka? Možda je, zapravo, bilo luckasto što sam se osjećao velikim i snažnim, ne znajući zapravo je li to zbog toga jer sam uspješno primijenio svoju snagu i vještinu ili zato što sam to učinio pred Lindinim očima?

Ubrzo moj zanos splasnu. Učinio sam se sâm sebi siledžija, tip koji nema baš puno toga u glavi, pa se tuče kako bi se tako dokazao jer ni za što drugo nije sposoban.

Ušao sam u krčmu jer sam napokon morao nešto popiti. Čovjek iza tezge vjerojatno je vidio sve što se odigravalo na trijemu.

Brzo me poslužio ne progovorivši ni riječi, pažljivo me promatrajući.

Ni ja nisam započinjao razgovor i šutke sam platio pošto sam ispio viski jednim gutljajem.

Kad sam izišao, vidio sam kako Johnny Laredo izlazi s Rosy McGillen. Nosio joj je košaru, a ona ga je uhvatila ispod ruke, smiješeći se od zadovoljstva. Vjero-

jatno joj je pričao neku smiješnu dogodovštinu.

Trojka koju sam istukao počela se oporavljati.

Jedan od njih progovori:

— Znaš, ti si jedan broj prevelik za nas. Sada to svi znamo i više te nitko neće potcijeniti. Zacijelo neće, a stari McGillen će...

Tada ušuti. Dakle, napokon su se urazumili i shvatili da će me prijetnje samo upozoriti. Više ih nisam gledao, ali su mi ipak sva osjetila bila napregnuta zbog toga jer sam dobro znao da su naoružani i da svakog trenutka mogu povući koltove i opet pokušati da me se oslobode.

Otkad mi je onaj tip bacio nož u leđa bio sam oprezniji nego ranije.

Ali trojka nije imala takvih namjera. Ustali su i oteturali prema krčmi.

Vidio sam da je Johnny Laredo krenuo prema svom konju. Činilo se kao da su se on i djevojka prethodno dogovorili kako će izvesti stvar a da ne bude nikome sumnjivo.

Rosy McGillen je krenula dalje, prešla ulicu i zaustavila se pored lagane dvokolice. Stavila je košaru u kola i okrenula se još jednom prema Johnnyju Laredu.

On je doveo svog konja, privezao ga za kola i pomogao Rosy da krene. Potom je uskočio u kola nakon čega podigoše sklopivi pokrov.

Zaprega povuče i još se samo čulo kako se Rosy McGillen smije.

Još nekolicina ljudi vidjela je kako je Rosy bila sretna s tim lijepim i naočitim momkom.

Međutim, djevojka se nije uopće osvrkala na poglede koji su ih pratili dok su prolazili gradom.

Krenuo sam prema Lindi koja je nepomično stajala pored naših konja i pažljivim pogledom proučavala uličicu. Pogledala me tek kad sam joj prišao sasvim blizu.

— Znala sam to — rekla je tiho. — Bilo mi je odmah jasno da ćeš srediti te momke kao vuk kad napadne kojote. Nisam se razočarala.

Načinila je kratku stanku, gledajući prema paru koji je upravo izlazio iz gradića.

— Johnny će krenuti s njom u planine — promrmlja ona. — Odabrat će mjesto odakle će imati dobar pregled nad dolinom. Ako mu jednoga dana u podne damo znak ogledalom, on će se ponovo pojaviti s Rosy u gradu. To je sada jasno.

— A što nije? — upitao sam je, a ona me pogledala ne shvaćajući.

U očima joj je bio izraz koji nisam mogao odgonetnuti, ali sam ga shvatio kao otvoren izazov. To nije bilo mamljenje jer Linda nije bila primitivna i to bi bilo previše jeftino za nju.

Njen je pogled bio izazovniji nego pitanje s kojim kao da ga je htjela ublažiti.

— Želiš li mi pomoći? — upitala je krotko. — Hoćeš li me podržavati? Ne želim osvetu, to ne! Hoću samo svoja prava. Sama sam. Ono što sam učinila bilo je

pogrešno, jer nisam trebala unajmljivati koltove ili ih kupovati kada su iza njih stajale bijedne propalice. Jedan jedini čovjek poput tebe vrijedi više nego cijela banda propalica. Hoćeš li me pomagati kao prijatelj, sudrug, branitelj? – Zašuti i pogleda me suženim očima. Nakon stanke nadoda: – Možda i više, ali to posljednje još moramo vidjeti, zar ne?

Razmišljao sam. Shvatioh da sam mnogo toga stavio na kocku. Znao sam da samo velikim pothvatom mogu u nje postići uspjeh. Želio sam opet jahati skupog konja, biti lijepo odjeven i imati novca u džepu.

S Lindom sam mogao sve to dobiti, a da mi ipak ne bude poklonjeno. Sve ću ja zaraditi, vjerojatno koltom. U svemu tome važnu ulogu igrala je i Linda. Zbog toga sam joj odgovorio:

– Da, mi možemo pokušati, Linda.

– Podimo u prodavaonicu da nešto kupimo – pozvala me. – Ne želim da svijetom hodaš tako odrpan.

V

Dok smo se ponovno vraćali prema prijevoju sve mi je ispričala.

– Ovdje sam rodena. Kad mi je bilo šesnaest godina pobjegla sam od kuće s nekim probisvjetom jer sam tako htjela. Ništa mi nije obećavao, čak nije ni pokušavao da me odvuče od kuće. Ja

sam bila ta koja sam željela u svijet. Za to je trebalo biti hrabar jer sam imala roditelje i braću koji bi ga, da su ga ulovili, zacijelo ubili. Na sreću, nisu nas uhvatili. Tako sam nekoliko godina putovala svijetom. Nisam više bila s tim muškarcem. Vrlo brzo sam ga napustila jer nije mogao nigdje dugo ostati. Na njegovim tragovima bile su sjene. Skupo sam platila tu školu. Moj put bio je trnovit, prijatelju moj, to mi možeš vjerovati. Ništa na tom svijetu nije mi nepoznato. Međutim, nisam ostala u blatu, uzdigla sam se: postala sam pustolovka i kockarka.

Zaradila sam mnogo novca za kockarskim stolovima. Gotovo uvijek sam dobivala kad sam igrala protiv muškaraca. Jednoga dana susrela sam Jubala, uzgajivača stoke. Tumačio mi je, da se ovcima brže stvara bogatstvo i ja sam mu povjerovala. Dovedi smo naše ovce ovamo. Tu je dobra ispaša. Osim ove, tu su još četiri doline i veliki kanjoni. Iza brijega žive neki potpuno siromašni domoroci. Moja obitelj nekada je bila najbogatija u mjestu. McGillenovi su se tek kasnije istakli u tom kraju. Kad sam se vratila s Jubalom i ovcima, moja obitelj bila je već mrtva. Majka je umrla pošto me rodila, oca i dvojicu braće ubili su Apaši, a trojica su poginula u ratu. Jubal i ja preuzeli smo posjed Conwayovih. Tada smo se zavadili s McGillenom. Oni su nam uništili stado. Natjerali su ovce u neku provaliju

odakle su ih bacali u potok i tako su se sve pogušile. Naše pastire i pomoćnike su premlatili i zlostavljali, dok napokon nisu svi pobjegli. Kad im se Jubal napokon počeo suprotstavljati oružjem, ubiše ga. Tada sam izgubila sve osim nekoliko ovaca. Kad sam ih prodala imala sam upravo toliko koliko je stajao Jubalov pogreb i za jednu haljinu. Ponovno sam se vratila u krčme na granici a sada sam ponovno tu s više od deset tisuća ovaca. Ako ih sve poubijaju na njihovim pašnjacima širit će se previše smrada.

Iako nije pričala opširno, točno sam znao što se dogodilo. Shvatio sam i to da je mnogo voljela tog Jubala čije prezime još nosi.

Da to nije tako, ne bi se vratila sa željom da započne istu igru. Već u samom početku učinila je veliku grešku unajmivši dva tuceta koltova. Mislila je da će biti dovoljno da se vidi dvadesetak koltova, ne shvaćajući da su u tom trenutku bili važniji oni koji su ih držali u rukama. To je prekasno shvatila. Sada smo joj ostali samo ja i Johnny Laredo.

VI

Stigavši do pojilišta na prijevoju, stari Wade McGillen još je sjedio na kamenu i rezbario kao i rano jutros kad smo prošli tim putom. Otad je prošlo više od šest sati, a on kao da se nije ni maknuo.

Stali smo pokraj njega, a starac nas je pogledao.

— Ovce tek što nisu stigle — rekao je. — Nećemo ih pustiti da prijedu preko pojilišta. Hoće li one htjeti gaziti preko svojih mrtvih prethodnika? A što će uraditi psi kad nanjuše krv mrtvih životinja?

Postavljao je sva ta pitanja sa sadističkim zadovoljstvom, a zatim je pogledao prema meni.

— Skitnico! Je li, kupila ti je čiste stvari? Za to ćeš se boriti? Bio si jedini među svim onim propalicama na kojeg sam morao obratiti pažnju. A gdje je onaj drugi momak svijetle kose?

— Taj je otišao negdje s Rosy — odvratila mu je Linda hladno.

— Ako do sutra ujutro ne stignemo u dolinu sa svim ovcima, tvoja Rosy loše će se provesti, jamčim ti to, stari!

Samo što mu nož nije ispao iz ruke, a figurica koja je predstavljala glavu davola pala je na zemlju i otkotrljala se. Trenutak kasnije malo se pribrao, ustao i pogledao Lindu ravno u oči. Ono što je tamo vidio bila mu je jasna opomena.

— To je opasna igra, Linda — promrmlja.

— Tu si igru ti započeo prije nekoliko godina — odgovorila mu je i smireno nastavila — onda kad sam tjerala ovce koje su mi preostale, vukući za sobom mazgu na kojoj je bio umirući Jubal. Da, to je zaista bila okrutna igra, Wade!

Razmišljao je a onda se okrenuo svojim ljudima.

— Zajašite, momci! Vraćamo se kući!

Isprva su mislili da ne čuju dobro, ali stari je prišao svome konju, uzjahao i odjurio. Slijedili su ga bez riječi. Bilo mi je jasno da nas kani ubiti čim mu se kći vrati kući. Da, on bi ubio i Lindu i mene, a i deset tisuća ovaca.

Linda me upitno pogleda.

— Ben, postaje li ti ovo previše opasno?

— Možda, a možda i ne — odgovorih tiho. — Ne zaboravi jedno, Linda. Mržnja vodi u pakao, a ja se ne želim boriti zbog tvoje mržnje. Borit ću se samo za tvoja prava.

Nakratko sam zašutio, čekajući da mi uzvрати pogled a onda rekoh polagano:

— Bit će rata, pravog rata, Linda! Tvoja ljubav će me nadahnuti, djelovat će poput svjetla u tami, ali ne želim se boriti za tvoja prava tako da mi plaćaš ljubavlju. To ne želim. Napravi me svojim ortakom. Razumiješ li?

— To mi je odmah bilo jasno — odgovori. — Pristajem. Ima li još nešto što bi bilo nejasno?

Lice joj je bilo zagonetno, ali i ženstveno. Dopustila je da joj se ženstvenost razlije poput mlaza i u tom trenutku činila mi se ljepšom no ikad, postala je još poželjnija.

Prokletstvo, kakva je samo žena bila ta Linda Conway! Ono što je strujalo iz nje do tada nisam susreo ni u jedne druge. Vjerojatno bih pristao čak i na to da se borim za nju samo da mi uzvraća ljubavlju i nježnošću.

— Sve je jasno, Linda — ponovio sam. — Vidjet ćemo koliko daleko ćemo stići. Shvatio sam samo jedno...

— Što? — upita me brzo.

— Da popustiti prije nego... Ili pobijediti ili propasti. A i to, da ti je potpuno svejedno koliko će muškaraca nastradati prilikom toga.

Pogledala me rastvorenih očiju.

— Kako me samo već dobro poznaješ — promrsi kao za sebe.

— Moraš uvijek imati pred očima sliku kako sam onda morala izgledati. Pješke sam tjerala ovce ovim prijevojem vukući za sobom mazgu na kojoj je bio privezan umirući čovjek.

— Jesi li bila udata za njega? Da li se zvao Conway? — upitao sam je.

Odmahnula je glavom.

— Zvao se Jubal Clayton. Nismo bili vjenčani. Bili smo u zajedništvu, ortaci a vjerojatno bismo se bili i vjenčali. Kada je već bio mrtav, ja sam s njime mrtvim išla pedesetak kilometara do nekoga malog mjesta u Meksiku. Već je smrdio, raspadao se na suncu kada smo ga stavili u mrtvački sanduk i kada sam ga uspjela pokopati.

Posljednje riječi gotovo je vikala. Shvatio sam koliko ju je boljela ta uspomena. U tom trenutku izgledala je kao da su joj popustili živci, a mora da joj je onda bilo strašno. Cijeli ponos bio joj je uništen, a ja sam joj ga želio vratiti. A možda je njen ponos tražio samo osvetu i mržnju i ništa drugo?

Brzo se svladala i čak pokušala da se nasmiješi.

— Oprosti mi — rekla je tiho.
— Nisam histerična.

Šutio sam. Uostalom, naš razgovor prekinule su ovce koje su upravo stigle.

Ispred svih hodao je glavni pastir, nizak krivonog i sijed momak, vjerojatno Yagui, a za njim je išla mula vukući dvokolicu. Njeni kotači bili su od punog drva, okovani željezom. Ti kotači su uvelike škripali i cvilili, zanošeći se s jedne strane na drugu. Iza kola slijedile su ovce. Njihovo blejanje bilo je gotovo nepodnošljivo, a djelovalo je kao neka tužbalica.

Te životinje koje su poskakivale i gurale se, doimale su se poput bezoblične, jednolične mase koja preplavljuje i pokriva sve, mase koju nitko ne može zaustaviti. Psi su potiskivali ovce i tjerali ih naprijed. Oštar miris parao mi je nos. Nisam volio te životinje, bile su mi zapravo odvratne, ali želio sam Lindu a i moć do koje sam mogao doći samo pomoću tih ovaca.

Pogledao sam Lindu. Pažljivo je motrila životinje, sva ta tjelesa koja su se gurala, a na njoj se vidjelo da osjeća jednaku odvratnost prema njima kao i ja.

Šutke smo okrenuli konje i predvođeci kolonu uputili smo se prema dolini.

Krajolik je bio veličanstven. Moglo se vidjeti pedesetak kilometara u daljinu, sve do gorskog spleta. Tamo negdje bio je Johnny

Laredo s Rosy McGillen. Mora da je zaludio tu djevojku i predosjećao sam da bi se iz toga moglo nešto loše razviti. Dalje u dolini vidio sam Wade McGillena kako jaše sa svojim ljudima. Dvadesetak kilometara sjeveroistočno bio je neki ranč do kojega je vodio put i njime su se uputili jahači.

— Gdje ste živjeli vi Conwayjevi? — upitao sam je.

Pokazala je prema sjeveru, na mjesto gdje je veliki kanjon vodio iz doline.

— Tamo prijeko u sredini kanjona tamo smo se naselili. Doselili smo sa sjevera u ovu dolinu, krenuvši preko бесплодне пустиње Гила. Kada smo prolazili mimo San Pedra i stigli u Santa Catalinas, još nismo vjerovali da ćemo naći takav raj.

Nečega sam se sjetio i upitao Lindu:

— Što se zbilo kada je Jubal Clayton bio ranjen i kada si ga morala voziti vezanog za mulu? Kako se sve odigralo? Gdje se dogodilo? Tamo prijeko, na drugoj strani ili...

— Oni su nas potjerali s ranča i onda ga razrušili. Nekolicina njegovih jahača pratila nas je kada smo odlazili. Krenuli smo s preostalim ovcima. Jubal je želio prema jugu, jer je tamo imao prijatelje, ali nije bio dovoljno brz, mislili su naši pratioci. Nakon nekoliko dana postali su nestrpljivi i napokon nas naumili jednostavno protjerati preko prijevoja. Vrijedali su nas i izrugivali nam se sve otvorenije. U jednom tre-

nutku Jubal je izgubio strpljenje i upustio se u borbu. Više nije mogao trpjeti uvrede i ponižavanja. Ubio je jednoga od njih, a drugoga ranio, a onda su ga pogodili. Mislila sam da je mrtav, ali noću se malo oporavio i uz moju pomoć čak je uspio uzjahati mazgu. Tako je to bilo.

Napokon sam znao sve i počeo se pitati što će se sa mnom dogoditi idućih dana. Odnesemo li pobjedu... Umjesto deset tisuća bit će mnogo više ovaca i mogli bismo postati i te kako moćni u tom području, a u budućnosti mogli bismo postati utjecajni i na ostalim područjima, možda i na cijeloj Arizoni. U tim predjelima nije bilo mnogo goveda. To nije bio ni Teksas niti Novi Meksiko, pa su prevladavale ovce. Zapravo bile su važnije od goveda i Arizona je mogla postati zemlja u kojoj će ovce biti ono što su dugoroga goveda u Teksasu. U tom slučaju Linda i ja postali bismo neokrunjeni kraljevi Arizone, čije bi stado opskrbljivalo mesom i vunom čitavu državu. Čovjek koji jaše tražeći sreću mora bez dvoumljenja čvrsto uhvatiti takvu priliku.

VII

Sljedećih dana jahali smo jedno pored drugog, zaustavljajući se ponekad pored puta na brežuljcima. Nismo vidjeli ni jednog McGillenova jahača. Naša tri stada prešla su prijevoj i većinom su već bila u dolini.

Cestom su uglavnom nailazili pojedinačni jahači a onda je naišla povorka kola, a oko podneva naišla je poštanska kočija u pravcu Two Dancea.

Linda i ja bismo katkada izmijenili pokoju riječ, no i bez toga izvrsno smo se razumjeli. Pogledi su nam više govorili nego riječi. S vremena na vrijeme pogledali bismo prema sjeveru u brda jer je tamo trebao biti Johnny Laredo s Rosy McGillen, ako je uspio izvesti svoj plan. Vjerojatno jest. Rosy je bila željna avantura i za nju to je zacijelo bio romantičan doživljaj.

Predvečer krenuli smo u potragu za nekim mjestom koje bi bilo pogodno za noćenje. Stigli smo do jednog pritoka glavnog potoka i ubrzo našli pogodno mjesto za kola. U tom trenu opazili smo jednog jahača koji je naizgled mirno dolazio preko livade, obišavši jedno stado goveda.

— Taj ide prema nama — rekao sam.

Linda je potvrdila. Čekali smo, a kada nam se približio, prepoznao sam ga. Osjećao sam se poput vuka koji vidi drugog vuka. Polagano sam se pridigao, naslonio na konja i namjestio kolt.

Linda nije ništa govorila. Stajala je malo po strani, naslutivši da će se nešto dogoditi.

Prema nama dolazio je revolveraš, u to uopće nisam sumnjao. Bio je srednje visine, mršav i nešto stariji od mene. Revolverašima je teško ocijeniti starost jer se obično doimaju starije no što zapravo jesu.

Meni je bilo dvadeset i osam godina, a moglo mi se dati i više. Revolveraši obično zrače nečim što ih čini starijima. Možda je to povezano s blizinom smrti kojoj ti ljudi često gledaju u oči.

Dakle, takav čovjek dojahao je do nas i prije nego što je stao i progovorio, bilo mi je jasno da ga šalje Wade McGillen. I Linda je toga bila svjesna.

Na brzinu smo se pogledali i znao sam da me brižljivo proučava. Nije bila ni prestrašena ni zabrinuta. Vidjela me kako sam se u Two Danceu borio šakama a bila je i svjedok kada sam sredio onu trojicu trećerazrednih razbijača. Sada je htjela vidjeti kako rukujem koltom i koliko vrijeđim.

Sve se odigralo prema starom običaju i prema uvijek jednakoj shemi.

Revolveraš je zaustavio konja, sjahao napravio nekoliko koraka prema nama. Ustanovio sam da je ipak stariji od mene. Bio je pun ožiljaka koji su bili dokaz da je očito preživio mnoge bitke i kao takav bio je izuzetno iskusan i opasan. Uputio sam mu se u susret, ne želeći da mi konj ostane iza leđa na liniji putanje metka.

— Lijepo. — rekao je pridošlica. — Da li da prije malo porazgovaramo ili da odmah prijedemo na stvar i odmah je sredimo? Ali ne vidim razlog zbog čega bismo uzaludno trošili riječi.

— Polako! — rekao sam.

— Zar si toliko siguran u sebe?

— Zar ti instinkt ne govori da ćeš ovaj put izgubiti?

Sunce je bilo na zalazu. Opazio sam kako su mu se oči zasuzile, usta postala tanja i okrutnija.

Polako mi je odgovorio:

— Počnem li sumnjati u sebe mogu odmah napustiti ovaj poziv. A to ne ide.

Jedan trenutak se dvoumio i pažljivo me promatrao, a onda je bez ikakva upozorenja potegao za revolverom. Znao je da samo čekam na njegov pokret.

Kao da mi se kolt sam od sebe stvorio u ruci. Opalio sam u istom trenutku.

Nije mi bio dorastao. Njegov se metak zabio u tlo ispred mene, a moj ga je točno pogodio. Jedan tren je još stajao gledajući me, ne uspijevajući podići ruku.

— Tko si ti? — protisnuo je s naporom. Vjerojatno je pomislio da sam jedan od onih koji su se proslavili već u građanskom ratu.

— Ja sam samo Ben Moinaham — odgovorih.

U tom trenutku on se stropoštao na zemlju.

Kleknuli smo pored njega. Možda je mogao preživjeti da smo ga odmah odveli liječniku u Two Dance. Metak je bio negdje u blizini srca, ali ga nije pogodio.

Možda je imao izgleda da ostane živ i Linda je to shvatila, pa me upitno pogledala.

U tom trenutku stigla su kola i odmah sam rekao vozaču da nam prepusti svoje mjesto.

— Mi ćemo ga odvesti u Two Dance.

Na trenutak je izgledalo kao da Linda želi nešto odgovoriti. Već

je bila udahnula i otvorila usta, a onda je samo šutke kimnula.

VIII

Bilo je već kasno kada smo došli u Two Dance i počeli tražiti liječnika. Morali smo voziti oprezno i polagano, a Linda je čučala u kolima pokraj ranjenika. Sjedio sam naprijed i gledao sve bliža svjetla gradića.

Napokon smo se zaustavili pred liječnikovom kućom.

Nekoliko ljudi prošlo je mimo nas, znatiželjno pogledavajući koga smo doveli, a neki su nam pomogli unijeti ranjenika.

Ostao sam pored kola, a preostali znatiželjnici, oni koji nisu ušli u kuću, ostali su sa mnom, gledajući kola i proučavajući me. Noć je bila vedra, a iznad ulaznih vrata gorjela je svjetiljka. Svjetlo je također prodiralo iz kuće kroz otvorena vrata liječnikove kuće.

Neko smo vrijeme šutjeli. Napokon jedan čovjek progovori.

— To su pastirska kola, ako se ne varam. Njih uvijek voze pastiri kad odlaze na druge pašnjake.

Neki drugi glas nadoveže:

— Ušla je Linda. Vjerojatno se još svi sjećate Conwayjevih? Osim toga, sjećate se i priče o Lindi koja se vratila kući poslije smrti njene obitelji. Što vam se čini, što bi sve ovo trebalo značiti? Zar ste protiv volje starog Wade McGillena proveli ovce preko prijevoja?

— Je li bilo borbe? Taj onesviješteni koga su unijeli u kuću je John Miles. Svi znamo za koga je

on jahao. Hej, stranče, što se događa?

Opkolili su me. Stajao sam naslonjen na kola, držeći uzde u rukama.

— U dolinu je došlo više od deset tisuća ovaca — rekao sam lagano. Stari McGillen nas je htio zadržati, ali nije uspio. Poslao je tog revolveraša da me sredi, ali nije uspio kao što vidite. Zapravo drago mi je da sam ga uspio živa dovesti liječniku tako da ima izgleda da se izvuče. Vjerujte, to mi je zaista drago. Bolje će biti ne budu li me napadali. Ostavimo se toga.

Shvatili su moju poruku. Uostalom, moralo im je biti jasno da sam i ja revolveraš. Malo su se povukli, a tada je Linda izišla iz kuće i popela se na kola. Sjela je pored mene. Okrenuo sam kola i potjerao zapregu. Dosta dugo smo šutjeli. Tek kada smo napustili grad i prešli nekoliko kilometara, ona je mirno progovorila:

— Možda je to samo moja slabost, Ben.

Odmah sam znao na što se to odnosi.

Samo sam ranio čovjeka koji me došao ubiti i koji mene ne bi bio nimalo štedio, a nakon toga mu pružam pomoć i vozim ga liječniku.

— Da, vjerojatno je to neka vrst slabosti — promrmljah — Kada ozdravi, nastojat će da mi pošalje kuglu iz zasjede, vjerojatno puškom.

— Da to bi se zaista moglo dogoditi.

— Mrtvi neprijatelji manje su opasni nego živi. No, lijepa Lindo, možda sam ti zaboravio kazati jednu bitnu stvar. Ja se znam boriti, ali nisam ubojica.

— Da — potvrdi ona. — Sada znam.

Govoreći te riječi, približi mi se. Osjetio sam njeno tijelo i stavio joj ruku preko ramena.

Nekoliko puta smo se poljubili. Sve je odjednom postalo vrlo jednostavno i jasno. Postali smo par.

Njezina blizina i poljupci, ruke koje su me mazile i grlile, riječi koje je šaptala, sve to učinilo me sretnim.

Linda Conway bila je žena kakvu nikada ranije nisam susreo.

Približavali smo se crvenom svjetlu koje je označavalo naš logor. Vozač nas je čekao. U blizini su se utaborili pastiri, a psi su budno stražarili oko stoke.

Vozač je ispregao mazgu i odveo je. Proveo je noć s ostalim pastirima, a Linda i ja ostali smo sami. Preostali dio noći držao sam je u naručju.

IX

Išli smo poprijeko dolinom, držeći ovce na okupu uz rub ceste tako da lako možemo osloboditi prolaz poštanskim kočijama, kolima ili slučajnim jahačima.

Nismo ostali nezapaženi. Ljudi iz Two Dancēa dolazili su na konjima i u kolima vidjeti tu predstavu.

A je li to, zapravo, bila predstava ili je sve skupa bilo i te

kako ozbiljno? Svima, pa i najuglednijima moralo je biti jasno, da će ovce, uspije li nam naš naum, istjerati goveda. Time je trebala početi nova era. Te su ovce mogle utjecati na budućnost zemlje.

Naša tri stada doimala su se uistinu impozantno. Unatoč tome bile su bespomoćne, a blejanje razdražujuće, djelovale su natprirodno, kao da će zagospodariti cijelim svijetom.

To su morali osjetiti i promatrači. Čak su i pastiri, pa i psi koji su optrčavali stada djelovali simbolički. Taj prizor nikoga nije mogao ostaviti ravnodušnim. Ipak sam svakim danom koji smo provodili na tom mjestu postajao sve napetiji i sumnjičaviji. Mir nije mogao trajati unedogled. Nešto se moralo dogoditi.

Vjerojatno je stari McGillen poslao sve ljude u potragu za Johnnyjem Laredom i Rosy. Rančer je ozbiljno shvatio Lindinu opomenu. Ali što će uraditi kada bude ponovo imao svoju Rosy pored sebe?

To je tek trebalo vidjeti. Osjećao sam se kao da sjedim na bačvi punoj dinamita. Možda mi više neće moći pomoći ni moj kolt. Ipak sam želio dobiti tu opasnu igru. Bila je to velika prilika, najveća u mom životu. Naše ovce umnožavale su se dano-noćno. Činilo se kao da će preplaviti cijelu dolinu, cijelu Arizonu. Može li ih se poubijati? Može li se uopće ubiti toliko ovaca? Sada ih već zacijelo ima jedanaest tisuća.

Sedmog dana napokon smo stigli na zemlju koja je nekad pripadala Conwayjevima.

Stada su napustila cestu i raštrikala se po livadama. Bili smo na Lindinim pašnjacima. Svih tih dana goveda su uzimicala pred ovcima ne podnoseći njihov vonj, a počesto su se naši psi zalijetali među goveda i tjerali ih, ako su im smetala na putu. Na mjestima gdje su jednom pasle ovce i gdje ima njihova izmeta, goveda godinama ne pasu. To sam čak i ja znao.

Prema tome, kada smo pustili ovce da ponovo pasu na pašnjacima Conwayjevih, to je ujedno značilo da su stari vlasnici preuzeli svoje pašnjake. Čak i da nas protjeraju s tih pašnjaka, oni su u svakom slučaju neupotrebljivi za ispašu goveda.

Na mjestu gdje je nekada bio Conwayjev ranč s mnogim zgradama i šupama, stajama i oborima, sada je bila samo jedna drvenjara i jedan obor. Bili su još dobro uočljivi ostaci nekadašnjega velikog imanja.

Ta brvnara očito je služila kao spremište alata ili za smještaj pastira u slučaju nužde.

Kad smo stigli, bilo se već gotovo smračilo. Dva goniča stoke stajala su ispred brvnare i oprezno nas promatrala. Jedan je držao pušku, a drugi kolt. Njihovi konji i još nekoliko ostalih bili su u oboru.

Iskočio sam iz kola i pomogao Lindi da side. Prihvatio sam je oko struka i spustio je na zemlju.

Nije imala više od pedesetak kilograma. Nakon toga okrenuli smo se prema neznancima ispred brvnare. Pretpostavljali smo da su to bili McGillenovi jahači.

— Momci, odlazite odavde! Ako niste znali ovo je ranč Conwayjevih. Radite li možda za njih? Naravno, ne, jer bih to morala znati. Ja sam Conwayjeva i, prema tome, odlazite!

Njen glas bio je nepokolebljiv, iako sam jasno vidio da je bila veoma uzbuđena.

Muškarci su me promatrali. Bili su poput svih ostalih McGillenovih momaka, grubi i opasni. Bilo im je povjereno da čuvaju posjed od dvonožnih i četveronožnih napasnika, a to znači, od kradljivaca stoke, vukova, puma i njima sličnih grabežljivaca. Prema tome, ta dvojica trebala su se i mogla su se snaći u svakoj prilici.

Ponos im je bio povrijeđen i bilo je očito da neće dopustiti da ih netko tek tako potjera. Promatrali su me. Bio sam uvjeren da znaju tko sam. Bili su u nedoumici, bojeći se da ne dožive sudbinu McGillenovog revolveraša.

Pogledao sam onog s puškom i dobacio:

— Prijatelju, ako podigneš tu pušku samo jedan milimetar, bit ću prisiljen potegnuti kolt. Budi oprezan!

Shvatio je moju opomenu. Puška je ostala okrenuta prema tlu. Ako je digne...

Ipak nije to učinio. Možda će moje ozbiljne i mirne riječi upo-

zorenja djelovati. Još jedan tren obojica su me netremice gledala.

Nakon toga drugi muškarac progovori:

— U redu, Moinahanu, u redu! Tako se zoveš, zar ne? Shvatili smo da si jedan broj prejak za nas, kao što si bio i za Johna Milesa. U redu. Nestat ćemo. Uostalom, to su McGillenovi problemi. Imali ste sreće jer njegovi se sinovi još nisu vratili. Juleman i Bob odveli su stoku, a Blinky je krenuo po konje u Meksiko. Kada se oni vrate, bit će papreno.

Potom su obojica otišla.

Privezali smo konje za kola i ušli u brvnaru. Unutrašnjost je bila prilično čista. Ponovno sam izašao da se pobrinem za konje a zatim sam se još prilično dugo bavio Lindinom prtljagom koju je trebalo iznijeti iz kola.

U međuvremenu ona je kuhala večeru. Naposljetku sam se krenuo umiti. Pokraj kuće bio je zdenac, a ni potok nije bio daleko. voda je bila izvrsna za piće. Noć je bila vedra i vidjelo se nadaleko. Vidio sam pastirske vatre i ovce koje su se raspršile na sve strane. Za pastire se nismo morali brinuti. Oni su živjeli od ovaca, hraneći se mlijekom i sirom, kola su im ujedno služila kao pokretne nastambe. Da bi se mogao provoditi takav život i pješačiti za ovcima iz godine u godinu, čovjek je trebao biti poseban: i skroman i beskrajno strpljiv i vrijedan. Zapravo, nije mi bilo jasno kakav mora biti. Takve ljude još nisam dovoljno dobro poznao. Među

nama bilo je velikih razlika. Ja nisam podnosio te životinje, a oni su ih voljeli i brinuli se o njima predano i požrtvovno.

Kao jahač razumio sam se u goveda i u divlje konje i doneavno pripadao drugoj vrsti ljudi. Razmišljao sam o tome dok sam promatrao pastirske vatre. U međuvremenu sam se oprao i obrišao, a kada sam bio gotov, Linda se pojavila na vratima i pozvala na večeru.

— Danas ćeš se moći osvjedočiti i da sam dobra kuharica.

Sjeli smo za stol koji je Linda vrlo lijepo ukrasila. Sve to bilo je u sanduku koji sam jedva prenio od kola do brvnare. Imala je fine stolnjake, posude i svijećnjake kao u otmjenim kućama.

Jeli smo antilopino meso, okruglice od krumpira i jabuke u tijestu, a na kraju smo popili kavu.

— Ponovno ćemo sagraditi Conwayjev ranč — rekla je poslije kratkotrajne tišine koja je zavladała pošto smo večerali.

— Ali onda se više nećeš zvati Conway nego Moinahan — odgovorio sam gledajući je.

Uzvratila mi je pogled, a zatim se na trenutak zamislila. Spustila je pogled, pa joj nisam više mogao vidjeti oči. Nije prošlo dugo i ona me ponovo pogleda.

— Da, tada ću se zvati Moinahan — reče. — Ali ranč će, kada ga sagradimo, biti onaj isti Conwayjev, kao nekad. Imam nešto gotovine i za nju će mi svaki obrtnik u Two Danceu rado izraditi sve što trebam.

Slegnuo sam ramenima:

— Nisam baš tako siguran.

I nakon večere smo pili kavu, a ja sam pripalio cigaru. Sjetio sam se da mi je Linda već nekoliko puta htjela nešto reći, a sada sam bio taj koji je naćeo tu temu.

— Koliko su stajale ovce?

Pogled joj je bio usmjeren negdje neodređeno daleko kao da Źeli da se prisjeti prošlosti.

— Imala sam krćmu u El Pasu koja nije bila baš bogznašto. Obićna seoska krćma. Tamo sam pjevala za goste, a ponekad sam i igrala poker s njima. Jedne noći dobila sam na pokeru trideset tisuć dolara u zlatu i tim sam novcem kupila ovce, deset tisuć ovaca. Prodala sam krćmu i krenula ovamo, u moj zavićaj.

Nastavila je piti kavu a ja sam je promatrao i razmišljao o onome što je upravo rekla.

Nakon kratke šutnje upitah:

— U El Pasu mogla si imati po nekoliko muškaraca na svaki prst i svaki od njih zacijelo bi bio spreman da doće s tobom ovamo i suprotstavi se McGillenu. Ipak si krenula sama s pastirima i tek na kraju odlučila unajmiti nekoliko koltova unatoć tome što su unaprijed znala da nimalo ne vrijede. Linda, ponekad nisam dovoljno pametan da te ocijenim.

Smeškala se.

— Istina, ako samo zaŹelim, ovamo će doći najmanje dvanaest momaka iz El Pasa i bez problema napraviti red u dolini. Rekla sam, ako poŹelim, ali sada si ovdje ti.

Naš razgovor bio je prekinut jer smo ćuli konjski topot.

Dolazili su neki jahaći. Brzo sam izišao i sklonio se s osvijetljena prostora pred vratima, privukavši se sasvim do kola. Kutije koje su ostale na njima bile su mi izvrstan zaklon. Dva jahaća su mi se pribliŹavala.

Pretpostavljao sam da bi to mogli biti Johny Laredo i Rosy McGillen. Njušio sam neprilike kao smrdljivu ribu. Linda je izišla iz brvnare, ali je ostala na osvijetljenom pragu.

Jahaći usporiše i do nas dopre poznat glas: — To sam ja — viknuo je Johnny Laredo — a sa mnom je i Rosy!

Iz Johnnyjeva glasa moglo se razabrati da je proveo divne trenutke i da ga to još podrŹava u najboljem raspoloŹenju. Sjahao je i pomogao Rosy da i ona to ućini.

— Kako ste nas našli? — upitao sam ih.

— Ah, nije bilo posebno teško. Već u podne smo vidjeli s planine stada ovaca kako idu u smjeru ranća, a usput smo se raspitivali o vama. Je li ostalo nešto od večere? Naime, ponestalo nam je hrane. Izlet je trajao duŹe nego smo bili predvićjeli.

— Udite — pozove ih Linda — Ima još dovoljno hrane.

Nisam odmah pošao za njima. Naprotiv, malo sam se udaljio od kolibe i poćeo prisluškivati. Nisam ćuo nikakve jahaće. Je li Johnny Laredo uistinu uspio izigrati sve ljude koji su krenuli u potjeru za njima, poigrati se s

njima mačke i miša? Zar im je stvarno uspio pobjeći?

To je zaista bilo pravo čudo. Razmišljajući o svemu tome i pažljivo osluškujući ušao sam u brvnaru.

X

Johnny Laredo sjedio je unutra, sav rascvjetan od zadovoljstva i važnosti koju je sam sebi pribavio.

Pored njega sjedila je Rosy McGillen. Pogledao sam je po bliže nakon čega me spopao nekakav osjećaj sažaljenja. Zapravo, podlo smo je iskoristili.

Laredo se koristio njenom životnom radošću i naklonošću prema muškom rodu. Prevarili smo je. Ili možda nismo? Pogledavši je još jednom, postao sam nesiguran. Doimala se potpuno drugačijom nego onda, kada smo je susreli u Two Danceu i kada bi joj se oči zacaklile čim bi pogledala Johnnyja. Sada je bila sasvim smirena i nemirno svjetlucaње u njenim očima potpuno je nestalo. Bila je opuštena.

Bio sam zapravo začuden.

Nevjerojatno!

Zar ju je Johnny Laredo ipak tamo, u brdima uspio usrećiti? Zar ju je uspio toliko izmijeniti da je nestao njen unutarnji nemir? Zar će odsad biti tako zadovoljna i mirna?

U svakom slučaju, otkrila je neke tajne života koje su je učinile zrelijom i opuštenijom. Sada je spoznala još neke pojedinosti koje su joj dotad bile nepoznate.

A Johnny Laredo? Njegov smijesak činio mi se priglupim i dosadnim. Doimao mi se previše samozadovoljnim i umišljenim.

— Recite, napokon sve smo uspjeli obaviti na najbolji način. Ovce su stigle na dobre pašnjake i sada se šire. Je li stari kobac mnogo bjesnio? Misli li me objesiti?

Ponovno se počeo smijati.

Rosy McGillen promatrala ga je neko vrijeme namjeravajući nešto reći, ali je naposljetku odustala.

Linda ih je poslužila večerom. Sjeo sam za stol.

Johnny je pohlepno jeo kao gladan vuk. Nasuprot njemu, Rosy je jela mirno i polagano, kao da je to zabavlja. Zapravo to me zabrinjavalo i činilo sve nemirnijim.

Johnny Laredo promatrao je malo mene, malo Lindu.

— Što da uradimo s njom? — upitao je pokazujući viljuškom prema Rosy. — Je li nam još uopće potrebna?

Prokletstvo, taj ludak je ipak trebao voditi računa da ne uvrijedi tu djevojku. Doduše, njoj nije bilo ni do čega drugog osim da se proveseli s njim, ali bez obzira na to, nije zaslužila da je se tako vrijeđa.

— Jer, ako... — nastavljao je jednako bezobzirno.

Zapravo, nisam želio dalje razmišljati. Tada sam shvatio da sam ga nepopravljivo zamrzio.

Neočekivano Rosy progovori, iznenadujuće prijateljski:

— Ah, Johnny, nemoj se brinuti o meni kao ni o tome što će biti sa mnom. Razmisli radije o tome što će biti s tobom.

Svi su bili iznenađeni tom izjavom. U djevojčinom glasu nazrijevao se još neki prizvuk koji nismo mogli odmah protumačiti, ne znajući je li posrijedi prijetnja ili se Rosy samo zabavlja na naš račun.

— Hej, zlato — šaljivo kliknu Johnny.

Međutim, više nismo imali prilike nastaviti razgovor. Začuli smo kako se približavaju našoj brvnari. Sve nam je bilo jasno.

Dolazili su mnogi jahači. Jašući između ovaca, rastjerivali su ih na sve strane vičući i udarajući ih bičevima i pucajući ih koltova u pse čuvare koji su vjerojatno pokušavali braniti ovce.

Znali smo da su to McGillenovi jahači. Ugasili smo obje svjetiljke koje su gorjele u brvnari i brzo izašli.

Linda, Johnny i ja držali smo pripremljene puške u rukama, a Rosy je još izgledala kao da je sve to neobično zabavlja.

— Neće biti tako strašno — rekla je. — Čak i u slučaju da dođu moja braća, ne može biti ništa loše, budući da držim sve adute u svojim rukama.

Što je time mislila, nije mi bilo jasno.

Stali smo ispred zida tako da imamo zaštićena leđa. Nije nam preostalo ništa drugo nego da čekamo. Jahači su se približavali brzo i nije im više trebalo od ne-

koliko sekundi da stignu do brvnare.

Noć je bila puna mjesečine i mogli smo vidjeti vrhove bregova kako se uzdižu prema nebu.

Bilo bi besmisleno da smo ostali u kolibi, jer nam ona nije mogla pružiti veliku sigurnost, a bilo nam je jasno da se oružjem ne možemo suprotstaviti takvoj premoći.

Bilo ih je previše. Sjahali su s konja i povelih za sobom, opkoljavajući kolibu. Nastao je sveopći metež, ljudi su vikali i psovali, a konji rzali. Svugdje se kovitlala prašina. Napokon je zavládala tišina, vrlo neugodna i prijetéća.

Ta predivna noć pretvarala se u nešto nemilosrdno i hladno. Tišinom se prolomio glas starog Wadea McGillena koji je zvao svoju kćerku.

— Ovdje sam, oče — odgovorila mu je mirnim glasom.

Mirnoća njezina glasa mora da je zbunila oca. Dugo je šutio i tek poslije stanke nastavio:

— Onda dodi već jednom ovamo. Jedan od tvoje braće dat će ti svog konja...

— Ništa mi on neće dati, oče! — odgovori Rosy hladno. — Ako mi nešto ustreba, to će mi pribaviti Laredo. Johnny Laredo je njegovo ime, oče! Mi pripadamo jedno drugome i morat ćeš ga prihvatiti!

— Oderat ću mu kožu! — zaprijetio je stari McGillen. — Hej, Johnny Laredo!

— Čujem vas, mister McGillen — odgovori Laredo promuklo i

potišteno, ali u svakom slučaju bio je hladnokrvan, ne pokazujući nimalo da se boji starčeve prijetnje. – Skidanje kože neće ići baš tako jednostavno. Osim toga, ovdje ima još nekoliko prijatelja. – Pokazao je na bubanj svog kolta. – Ima ih šest, malih, ali vrućih. Nekoliko vaših lako ću srediti. Hoćete li se kladiti?

U njegovom glasu pojavio se prizvuk divlje razuzdanosti, bijesa i ponosa. Bio je razuzdan momak, spreman da se bori i pogine u toj borbi.

– I ja sam ovdje – promrm-ljao sam, ali tako da me ipak mogao čuti. – Ako ste došli ovamo izazvati nered, i vama će biti vruće! Započne li pucnjava, mi ćemo odgovoriti mecima!

U tom slučaju bilo bi mrtvih i na njihovoj strani. Toga su i oni bili svjesni. Ali i mi smo bili svjesni da su nam mogućnosti da ostanemo čitavi vrlo male: bilo ih je dvanaestak i lako su nas mogli pobijediti.

Bio im je potreban samo znak i prilika za konačnu odluku, a da ih je Johnny nastavio izazivati, oni bi još brže stvorili tu odluku.

Laredo mi je stajao slijeva, a njemu slijeva Rosy. Zdesna je stajala Linda. Puška joj je bila podbočena o kuk. Rukom ju je pljusnula i progovorila:

– Morat ćete pucati u mene, Lindu Conway, pošto...

– Prestani! – začuh Rosy. – Ovdje neće biti borbe! Ne zbog Johnnyja Lareda. Uostalom, on nije ni naoružan, jer sam mu izva-

dila metke iz kolta tako da može samo školjcati na prazno. Odustanite od napada jer biste mogli ubiti oca moga djeteta. Što bi to dijete moglo reći kada dozna da su mu djed i ujaci ubili oca? Razmislite malo. Prema tome, nemojte se boriti! Dobrovoljno sam otišla s Johnnyem Laredom i on ništa nije učinio što ja nisam željela. Volim ga i, prema tome, to neka vam bude razlog da odustanete od napada.

Zašutjela je. Divio sam joj se, a vjerojatno i Linda i Johnny.

Rosy McGillen gotovo se nije moglo prepoznati. Mora da je u brdima doživjela nešto što je na nju i te kako djelovalo.

McGillen i njegovi momci ostali su začuđeni. Neko vrijeme vladao je muk. Čak se ni konji nisu glasali. Čulo se samo blejanje iz daljine, poneki lavež psa koji bi se zalijetao među prestrašene i uskomešane ovce.

U toj tišini začuo se ponovno djevojčin glas.

– Johnny, idemo! Napokon želim kući. Moja obitelj morat će te prihvatiti. Je li, oče, to je tako? Braćo, mislite li drugačije? Hej, Julemane, Bobe, Blinky?

Ta Rosy bila je prava zvijer. U samo jednom trenu toliko se promijenila da je to bilo pravo čudo. Od hirovita i nemirna stvorenja postala je samosvjesna i staložena žena koja je i te kako dobro znala što hoće, želeći zadržati Lareda za sebe.

McGillenovi su razmišljali a razmišljao je i Johnny Laredo. Bio

je u procijepu, svjestan da usprkos svojoj hrabrosti neće imati prilike da se izvuče živ Nitko od nas ne bi ostao živ, a sada je ipak postojao izlaz. Rosy je za njega sagradila zlatan most. Najednom se začuo smijeh. Stari McGillen je sjedio u sedlu i sav se tresao, a pridružili su mu se i ostali. Čak sam se i ja počeo smijati a vjerojatno i Linda.

Samo je Johnny Laredo ostao ozbiljan. Shvatio je da ga je Rosy dovela u škripac. Ipak samo bi ludak propustio takvu priliku da spasi život.

— Dodi, Johnny — ponovila je djevojka i okrenula se prema Lindi i meni, zahvalivši se na večeri. Zatim je krenula tamo gdje su ona i Johnny ostavili svoje konje. Laredo je samo zaškripao zubima i krenuo za njom.

Stari McGillen obrati se kćerci:

— Dobro, djevojčice moja, pogledat ćemo malo izbliza toga mladića. Moramo mu dati priliku.

Nakon toga je sjedio nekoliko trenutaka bez riječi, a onda se obratio meni:

— Dajem vam tri dana vremena, iako ste već tim smrdljivim životinjama uništili većinu pašnjaka. Ali ako se u roku tri dana ne maknete odavde, onda...

Posljednje riječi izgovorio je tako nemilosrdno da sam pouzdano znao da se zaista ne šali.

Nakon toga su odjahali, ostavljajući za sobom uskovitlanu prašinu. Ostao sam dakle s Lindom. Ona je ušla u brvnaru i ponovno pripalila svjetiljke. Doviknuo sam joj:

— Linda, poći ću pogledati stada. Moram vidjeti što se dogodilo tamo. Oni su pucali.

Izašla je na vrata i pratila me pogledom, dodajući zvonkim glasom:

— Ben, ako to sam ne možeš izvesti, dovest ću nekolicinu revolveraša iz El Pasa. Unajmit ću još nekoliko koltova, ali ovaj put boljih.

Pouzdano sam znao da se Linda misli boriti. Zbog toga je i došla ovamo. A i ja sam bio spreman za borbu, samo nisam znao zbog čega.

XI

Zgazili su desetak ovaca i ubili dva psa. Unatoč tome što pastiri nisu mnogo govorili, njihovo nijemo predbacivanje snažno me se dojmilo.

Pastiri su zacijelo bili prestrašeni, ali sam znao da neće napustiti stada. Nikada ne ostavljati stado pogotovu kada mu prijeti opasnost, bilo je nepisano pravilo pastira. Njihova sudbina bila je vezana uz ovce, a bili su jednako bespomoćni kao i one. Vjerojatno su imali poneku staru pušku ili kolt, tek toliko da otjeraju nekog vuka ili pumu.

U svakom slučaju, nisu se znali boriti niti bi se mogli suprotstaviti dobro naoružanim jahačima.

Ja im nisam mogao obećati zaštitu, ali sam usprkos tome bio siguran u njihovu vjernost. To se naravno nije odnosilo ni na Lindu niti na mene. To je bila odanost ovcima koje su voljeli.

XII

Iduća dva dana nije se ništa posebno događalo, ali smo zato trećega dana, odmah ujutro, dobili posjet.

Dolazili su jahači na teglećim konjima ili vozeći se običnih kolima. Bili su to sitni rančeri kakve smo otprije dobro poznavali.

Nekada sam poštivao te ljude. Uvijek sam držao da su to zapravo nevažni ljudi, nepokretljivi i bespomoćni. Doimali su me se poput ljudi-ovaca koji stalno trebaju nečiju zaštitu i pomoć, a to im je davao zakon. Sami sebi nisu znali pomoći. Sada sam te ljude gledao drugim očima. Ti koji su sada dolazili, većinom su bili iz kanjona gdje je zemlja manje plodna ili s planina gdje je trava lošija.

Jedan je došao s dvojicom sinova koji još nisu nosili ni cipele nego sandale. Bili su rodom iz Švedske.

Čovjek mi je kimnuo. Nakon nekoliko općenitih rečenica, počeli smo razgovarati.

— Ja sam Jörg Jörginsen — rekao je. — Ovo su moji sinovi Tate i Tly. Željeli bismo kupiti nekoliko ovaca. Da li biste nam htjeli prodati malo stado. Obrtnik sam, tesar, i bio bih voljan ostatu ovdje i pomoći vam a moja djeca mogla bi otjerati ovce kući i pomoći ženi. Ostao bih ovdje s vama da odradim dug. Zaista sam prvorazredan tesar. Da mi vidite kuću, mogli biste se uvjeriti u istinitost mojih riječi.

Pogledavao sam Lindu. Kimnula je. Trebali smo saveznike i morali smo pridobiti naklonost susjeda. To je bio jedini način da ovdje udomaćimo ovce i zadržimo govedare koji su dolazili iz Teksasa.

— Dobro, možete dobiti ovce — odgovorio sam. — Četiri dolara za svaku noseću životinju. To je samo nešto više od cijene koju smo mi platili. Dajemo vam ih tako jeftino samo zato što želimo da se te životinje prošire što je moguće brže.

— Naravno — odgovori čovjek. — U tom slučaju kupio bih ovaca za stotinu dolara. Koliko moram raditi za taj novac? Ja radim od izlaska do zalaska sunca.

Pogledao sam ga, rekavši:

— Ako ste zaista tako dobar majstor kako ste nam pričali, onda ćete isplatiti ovce kada sagradite kuću sa četiri prostorije i trijemom. Naravno, imat ćete pomoćnike. Njih možete sami odabrati ako poznajete nekoga.

Prihvatio je ponudu, pogledavši prema sinovima.

— Kada stignete kući, poručite Swansonovima i Ballardinovima da mogu zaraditi ovce poput mene.

Podigao sam ruku.

— Samo trenutak. Morate znati još nešto. Mogli biste imati nepriлика s McGillenovima.

— S njima uvijek imamo nepriлика — odgovorio je on. — Protjerali su nas iz ove doline. Onda nas je bilo malo i nismo imali ništa. No sada kada budemo imali ovce...

Nije ni završio rečenicu, a ja sam shvatio da će u slučaju da budu napadnuti, ti ljudi imati još više razloga da se bore.

XIII

Stalno su nas posjećivali, a neki su kupovali i za gotovinu, dok su drugi donosili robu u zamjenu. Tako sam, na primjer, dobio drvo za gradnju, jednu kravu, mje-denu ručnu crpku, kokoši i pjevca, drvo za ogrijev, vučje kože, konja i magarca. Donosili su što su imali ili htjeli razmijeniti.

Svi su željeli ovce. Neki samo nekoliko komada, a drugi i pedesetak. Prodavali smo ih ili razmjenjivali. Bilo nam je drago da i naši susjedi postanu ovčari zbog toga jer smo namjeravali i morali stvoriti veliku zajednicu uzgajivača s istovetnim interesima. Samo tako moći ćemo se onda suprotstaviti uzgajivačima goveda.

Ponekad bih promatrao Lindu. Bila je zadovoljna i spoznao koliko je voljela svog Jubala kojeg je ranjena, svezana na mazgi vodila prijevojem i kada je već bio mrtav. Nosila ga je dostojanstveno i jednako tako ga je pokopala. Mora da strašno mrzi McGillena koji je sve to uzrokovao.

Sa svakim tko je došao nabaviti ovce razgovarao sam o tome kako ovčari moraju biti spremni na različite teškoće prije nego što se uspije razviti ovčarstvo. Već i sama prodaja ovaca i odvoz vune bili su dovoljno zamršeni i pove-

zani s mnogim teškoćama. Sve naše ovce bile su zrele za šišanje. Kada bismo ošišali deset tisuća ovaca, imali bismo goleme količine vune s kojom bi trebalo nešto učiniti. Najveći problem bili su naravno McGillenovi. Danas je isticao ultimatum.

Hoće li doći onako kako je to stari McGillen zaprijetio?

Kada se smračilo, izašao sam iz brvnare, ponijevši pušku. Osedlao sam konja. Od Linde sam se oprostio poljupcem, a ona se priljubila uz mene i rekla:

— Čuvaj se, molim te!

Nakon toga odjahao sam u noć. Ako McGillenovi naidu, odmah bih prihvatio borbu, ali to sam mogao učiniti samo ovako budući da sam, zateknu ili me u brvnari, uklješten i uglavnom nemoćan. Ovaj put nismo mogli očekivati da će se stvari odvijati kao prije tri dana kada je Rosy učinila čudo. Noć je bila kišovita i tamna. Pokrio sam se nepromočivim ogrtačem, zapravo pončom od voštanog platna. To me učinilo nevidljivim, jer mi je konj bio taman. Nisam odjahao daleko. Stigavši do stabala pokraj izvora, sjahao sam i smjestio se onoliko udobno koliko je to bilo moguće. Strpljivo sam čekao, siguran da će se ove noći nešto dogoditi.

Stari McGillen nije blefirao kada je prijetio. Dao nam je tri dana vremena i to vrijeme je isteklo. Morao je doći...

XIV

Došli su. Čuo sam topot njihovih konja. Ovaj put nisu bezobzirno prolazili između stada. Noćas išli postavljati zasjedu.

Svoje mjesto odlično sam odabrao. Jahači će proći tik mimo stabala među kojima sam se sakrio. Cilj im je bila naša osvijetljena koliba. U tako tamnoj noći nisu me mogli vidjeti, pa sam tiho uzjahao i krenuo duž potoka. Napadači nisu mogli jahati jedan uz drugog zbog stabala, žbunja i kamenja koji su im smetali, pa su morali obilaziti. Nije mi bilo teško da se umiješam u grupu i da jašem među njima, kao da sam jedan od njih.

Svi su bili ogrnuti plaštevima poput mene a šešire su nabili duboko na lice. Vjerojatno su se međusobno poznavali samo po glasovima. Svatko od njih bio je samo sjena, nejasan lik u tmini.

Nasmijao sam se u sebi. U takvoj noći sve je bilo lako izvedivo, trebalo je samo imati dobre živce i biti odlučan. Tada to čak nije bilo previše opasno. Dojahali smo do brvnare i opkolili je. Vladao sam se poput ostalih. Bilo nas je dvadesetak a nikome nije palo na um da se prebrojavaju. Kad smo se raspršili, to više i nije bilo moguće.

Linda je bila unutra. Svjetlo u kući nije se ugasilo. Linda je čekala. Ta žena imala je uistinu dobre živce kao uostalom i ja.

Glas starog McGillena odjeknuo je zlokobno u neprozirnoj noći.

— Hej, Moinahane, Linda Conway, izadite ako ne želite da vas zajedno poubijamo, izlazite!

Linda je izašla bez žurbe, ne-naoružana i stala je nasred vrata.

— Što želite? — upitala je ravnodušno.

Kiša ju je naglo močila i kosa joj je ubrzo bila sasvim mokra.

— Što želite, McGillene? Ako ste došli sa zlim namjerama, opominjem vas. Ovo je imanje Conwayevih. Moja obitelj prva se ovdje doselila. Ako budete nasilni, prekršit ćete zakon, upozoravam vas!

Rančer je ispustio grozan povik.

— Gdje je tvoj revolveraš? Gdje je Moinahan? Neka izade, gdje je?

— Otišao je negdje — odgovorila je polagano i rukom prešla preko mokre kose. Haljina joj je bila već potpuno mokra pa se lijepila o njeno tijelo. — On je negdje vani u mraku, McGillene — ponovila je a zatim je nastavila: — Ako opet učinite neku štetu, on će vam vratiti jednakom mjerom.

McGillen se na to zlobno nasmije.

— Prodavali ste ovce — nastavio je bijesno. — Svim susjedima nabavit ćete te smrdljive životinje. Vi mislite cijelu zemlju pretvoriti u ovčarsko kraljevstvo, zar ne? Ta smrdljiva gamad množi se poput miševa ili zečeva. Ni jedna krava ne želi pasti tamo gdje su

ovce zasmrdile zemlju. Razmijenjujete robu, naručujete građevinsko drvo, namjeravate se stalno ovdje naseliti, ali od toga neće biti ništa. Opominjao sam vas! Prema tome, naprijed ljudi, smrvite sve! Ostavite joj samo kola da ima čime otići. Naprijed, momci!

Ja nisam trebao sudjelovati u tome jer sam bio u pozadini. McGillenovi momci radili su brzo i temeljito. Uskoro je kućica bila zapaljena, ali se zbog kiše nije mogla razgorjeti.

Linda je bespomoćna stajala na pragu.

— Nisam joj mogao pomoći, jer bi to bilo samoubojstvo. Morao sam čekati svoj trenutak koji je morao doći, a onda ću tim pasjim sinovima vratiti i to s kamatima.

Najednom se opet javi McGillen.

— Momci, pogledajte u kola da se taj momak nije možda tamo sakrio!

U kolima su našli Jörga Jörginsena koji nam je htio graditi kuću. Izvukli su ga i gotovo ubili, misleći da sam to ja. Tek kada su ga dovukli do goruće kolibe, uvidjeli su grešku. Stari Švedanin je stajao mirno. McGillen mu se toliko približio da je njegov konj njuškom ticao tesarovo tijelo.

— Što ti ovdje radiš, Jörginsene? Ti si onaj Švedanin kojeg sam potjerao s pašnjaka, zar ne? Što ti tražiš ovdje?

— Ja ću ovim ljudima graditi kuću kako bi odradio ovce — odgovorio je Jörg smireno.

Iz njega su zračili mir i opuštenost. Linda je stala pored njega kako bi ga zaštitila svojom blizinom

— Ništa ti nećeš učiniti, Jörginsene — rekao je McGillen. — Osim toga, da ne bi to zaboravio i da nikada više ne bi pomislio na to, moji jahači malo će ti pročešljati krzno. Hajde, momci!

Neki tada nasrnuše na Švedanina bičevima za goveda i konopcima grubo odgurnuvši Lindu. Jedan konj je gurne i ona padne u blato. Momci su tukli Jörginsena sve dok nije prestao davati znakove života.

I to sam morao mirno gledati, a onda sam se upitao što će iduće poduzeti stari McGillen. Hoće li sada doći na red pastiri i ovce? Nije mogao narediti da se poubija deset tisuća ovaca. Trebalo bi im nekoliko dana da to urade.

No mogao je učiniti nešto drugo. To sam shvatio dok sam slušao kako izdaje naredenja.

— A sada, momci — rekao je grubo. — Sada ćemo prisiliti te proklete pastire da otjeraju svu tu smrdljivu gamad kroz kanjon Chelly i dalje prema pustinjskoj uvali. Neka tamo ostanu dok svi ne pocrkaju!

Nisam poznavao tu uvalu, ali bilo mi je odmah jasno da je posrijedi pustara gdje nema ni vode ni trave.

Znači to je bio McGillenov plan. Nije želio uništiti Big Valley tako da na licu mjesta ubije deset tisuća ovaca, ali je to mogao vrlo lako učiniti otjeravši ih u pusti-

nju. U tom slučaju ta dolina bi postala dolinom smrti za sve životinje. Stari rančer je znao što treba uraditi. Htio je spasiti dolinu za uzgajivače goveda iz Arizone.

Sada nije bila riječ ni o Lindinim ovcima ni o McGillenovim govedima i pašnjacima ili posjedima ostalih rančera. Posrijedi je bilo pitanje hoće li Arizona biti zemlja uzgajivača ovaca ili goveda. To je bio rat za budućnost te zemlje i zbog toga stari McGillen nije imao nimalo milosti. Htio nas je uništiti, a osjećao se kao borac za dobrobit uzgajivača goveda.

Još sam se suzdržavao od akcije. Stari nas je podijelio u tri skupine, a svaku je predvodio jedan od njegovih sinova. Ja sam se pridružio skupini Julemana McGillena. Doduše prozvao je šest imena, ali sam se nadao da nas neće prebrojavati. Tako smo krenuli prema stadu ovaca gdje je Juran Santos bio glavni pastir.

Kišica je još rominjala. Morao sam paziti da nitko ne vidi oznaku na mome konju. Naime, McGilllenovi su imali žig sa oznakom Mc.

Dosad je sve bilo u redu. Pokrenuli smo pastire i ovce i kolona je polagano krenula, a Juleman McGillen odredio je smjer kretanja prema ulazu u kanjoj Chelly. Ovde su morale proći tim kanjonom da bi došle do uvale Desert. Budući da će putovanje trajati dani, imao sam vremena da napravim plan kako da udesim

McGilllenove momke prije nego me otkriju a također prije nego ovce počnu ugibati. Hoću li moći išta napraviti?

XV

Mučilo me pitanje je li i Johnny Laredo među McGilllenovim momcima, ali ga nisam mogao prepoznati. Njegovo ime nije bilo spominjano kada su se rančerovi ljudi raspoređivali u skupine. Vjerojatno je ostao na ranču s Rosy. Stalno me izazivala misao da odjašem na njihov ranč i da im se tamo osvetim jer će to biti najsnažniji udarac. McGillen nas je htio uništiti i zbog toga sam mu se imao pravo osvetiti. To je bila obrana u nuždi.

Razmišljao sam i o starome šerifu koji je otišao iz Two Dancea. Sve je to mogao spriječiti jedan odvažan šerif. On vjerojatno nije mogao pretpostavljati do kojih razmjera se ovakav sukob može razviti, ali kada sve dozna, više se neće moći skrivati i ispričavati da mora u potragu za konjokradicama, nego će morati nešto poduzeti.

Kiša je najednom prestala i noć je postala svjetlija. Sada sam bio već u opasnosti.

Još jednom sam krenuo naprijed tako da sam bio tik do pastira. Sagnuo sam se u sedlu, a on je pogledao uvis i prepoznao me. U nekoliko riječi objasnio sam mu gdje ih tjeraju i dodao, da će se ako pobijedimo McGilllenove momke moći ponovno vratiti

ovamo sa svim životinjama. Obćao sam mu da ću se pobrinuti da Desert Valley ne postane grob za njih.

— Da, gospodine — odgovorio je Juan Santos jednostavno, ali u njegovu se glasu osjetilo povjerenje i vjernost.

On će im biti odan do posljednjeg trenutka. Nakon toga okrenuo sam svog konja. Na kraju kolone išla su pastirska kola i tri pastira sa psima. Jedan mi se jahač približavao.

Noć je postajala svjetlija, jer su se oblaci razišli, pa sam ga uspio prepoznati.

— To je bio Juleman McGillen. Vidio sam ga već ranije u svjetlu vatre. Zacijelo je sada, kada je postalo svjetlije, opazio da ima jednog jahača više.

— Hej, tko si ti? — upitao je prije nego je zaustavio konja.

Još sam imao na sebi kabanicu ispod koje sam držao spreman kolt. Pretpostavljao sam da će i Juleman čim shvati da nešto nije u redu sa sedmim jahačem pograbit svoj kolt, ako već to nije uradio i prije nego me oslovio.

Posljednje metre prilazio je korakom, čekajući moj odgovor. Bilo mi je jasno da je vidio da sam stranac. Prepoznao je i mog konja kao stranu životinju.

— Julemane, a tko bi mogao biti? — odgovorio sam.

Odmah je znao sve. Znao je i to da imam spreman kolt ispod ponča, jer se u protivnome ne bih držao tako opušteno.

Zastao je. Nozdrve naših konja bile su u udaljenosti od jednog pedlja.

— Moinahan — izgovorio je polagano.

— Točno — odgovorio sam. — Ako se samo malo pomakneš, mrtav si. Držim otkočen kolt, je li ti jasno?

Shvatio je.

— A što sada? — upita poslije kraće stanke.

Šutio sam. Obojica smo osluškivali zvukove stada koje se udaljavalo, jednolično blejanje i kratke laveže.

Sa sjevera je zapuhao vjetar.

— Da i što sada? — pitao sam.

On se gorko nasmijao. Bio je visok i jak momak, najstariji sin McGillena, dvije ili tri godine stariji od mene, zreo i iskusan.

— Vrlo si brz na koltu — rekao je. — Uspio si svladati Johna Milesa. Uvijek sam tvrdio da Miles uopće nije dobar revolveraš, već ga prati sreća, kao i u pokeru. Nešto ću ti reći, Moinahane. Budimo gospoda, okrenimo konje i udaljimo se dvadeset koraka, a onda ćemo se boriti. Svaki od nas onda može pucati kada bude držao da je spreman. U redu?

Kimnuo sam i oštro ga odmjerio.

— Prijedlog je dobar. Samo se nemoj poslije tužiti da protiv mene nisi imao sreće.

— Pucam bolje od Johna Milesa. Ali kako si ti bolji od njega, borba će biti fer.

Nisam ništa rekao, ali sam okrenuo konja. Nisam se bojao da će

mi pucati u leđa. Toliko se ponosio da pripada obitelji McGillen da tako nešto nije dolazilo u obzir.

Pokušat će me časno pobijediti. To je od njega zahtijevalo njegovo beskrajno samopoštovanje.

Takvi su nekad bili jahači-lutalice i kauboји, hrabri individualisti koji su se na neki način osjećali potomcima vitezova koji su se borili sabljama. Kolt je za njih bio nasljednik mača. Tako je mislio i Juleman McGillen.

Osjećao sam nekakvu čudnu gorčinu, ali i opuštenost.

Ponovo sam stupao u borbu i tko zna hoću li preživjeti. Posrijedi je bila moja vlastita sudbina, sudbina ovaca, Lindina sudbina, a da i ne spominjem to da je budućnost ove zemlje ovisila o ishodu dvoboja.

Odjahao sam dvadeset koraka, sjahao i skinuo pončo. Uzeo sam kolt u ruke i uputio se prema Julemanu McGillenu.

On je također išao prema meni. Koračao sam dok se i on kretao, a kada je zastao i podigao kolt, učinio sam isto. Naši pucnjevi gotovo su se stopili u jedan. Njegov metak prošao je pored mojih rebara, jedva me okrznuvši. Ozljeda je izgledala kao da me netko udario bičem. No vidio sam protivnika kako pada. Pričekao sam da vidim hoće li još jednom pucati, ali to više nije mogao. Kolt mu je postao pretežak.

Pao je na lice i posljednjom se snagom okrenuo na leđa kao da želi pogledati u nebo.

Poveo sam konja i krenuo prema njemu. Još je bio živ. Kada se malo pribrao, prepoznao me i shvatio što se dogodilo.

— Zašto te nisam pogodio? — upitao je teško dišući. — Jesam li pogodio? Uvijek pogadam na toj udaljenosti.

— Ovog puta nisi — odgovorio sam mu.

Nakon toga sam se osvrnuo. Jedan jahač je prilazio. Dakle, čuli su pucnjeve.

Dočekao sam ga zaklonivši se iza konja.

— Što je to? — upitao me čovjek zastajkujući.

— Još je živ — rekoh. — Trebalo bi ga odvesti u Two Dance. Tako je preživio i John Miles, jer mu je tamošnji liječnik pravovremeno pružio pomoć.

— Tko si ti? — upitao me neznanac duboko udahnuvši, a onda je naglo shvatio.

— Grom i pakao, pa ti si onaj Moinahan? Cijelo vrijeme bio si među nama!

— Da, upravo tako — potvrdih.

Uzjahao sam i otišao. McGillenov jahač nije pokušavao ništa protiv mene. Svoju pažnju usredotočio je na Julemana McGillena.

Zacijelo će se vratiti do stada i uzeti pastirska kola kako bi u njih položio ranjenika, ali ja više nisam smio razmišljati o tome.

Stari McGillen ubrzo će saznati što se dogodilo. To će biti dovoljno da shvati da se nisam skrivao ili pobjegao nego da se borim i da ne mislim odustati. Sada me mora progoniti sve dok ne dobije moj skalp.

Za to će mu trebati svi jahači, a morat će raspisati i nagradu za moju glavu.

Morao sam ga preduhitriti.

XVI

Nisam poznavao put do McGillenova ranča. Znao sam smjer kojim moram krenuti i približnu udaljenost. To mi je objasnila Linda, a pokazala mi je i oznake koje mi mogu poslužiti za orijentaciju.

Prevalio sam više od pedeset kilometara i moj stari konj bio je umoran kad sam opazio kućna svjetla. I u mraku se vidjelo da su McGilllenovi imali veliku kuću, a prema njihovu držanju nešto drugo nisam ni očekovao.

Nisam se previše brinuo jer mi nitko u kući nije mogao biti opasan. Stari McGillen i njegovi jahači bili su u akciji i pretpostavljao sam da su u kući samo sluge, obrtnici i kuhar, te naravno Rosy i Johnny Laredo.

Jesu li se već vjenčali ili su McGilllenovi htjeli još kušati mladića? Morao sam se nasmijati.

U međuvremenu sam stigao do staje gdje sam privezao konja.

Već sam razmišljao o tome da nabavim novog konja, jer sa sadašnjim, starim i nimalo izdržljivim nisam imao velikih izgleda za događaje koji će slijediti.

Jedan pas najednom dotrči do mene. Bio je velik i crn. Nije lajao nego samo režao, a zatim je htio skočiti mi za vrat. Pogladio sam ga i promrsio nekoliko uobi-

čajenih riječi. Nisam se bojao pasa, pa ni najopasnijih. Još nikada ni jedan me nije ugrizao, što više, uspijevao sam se sprijateljiti i s najoštrijima među njima.

Ni ovaj nije bio izuzetak. Samo smo se proučavali nekoliko sekundi dok je čvrsto držao zubima moju ruku. Mogao je prelomiti moju podlakticu ili je zauvijek osakatiti. To su bili opasni trenuci. Ipak je sve dobro završilo.

Najednom mi je pustio ruku, stao pored mene i počeo trljati glavu o moje bedro. Malo sam ga pogladio i češkao, a onda naredio da ode. Poslušao me i ustao.

Je li stari McGillen u međuvremenu stigao kući ili je krenuo dalje? Zapovjedio je da se uništi naša jedna kolibica, a ono što je ona značila Lindi i meni, to je ova kuća bila starom McGillenu.

To je bila lijepa, velika i udobna kuća, a ujedno i glavna zgrada na ranču.

Jörg Jörginsen zacijelo će dugo bolovati i liječiti rane. Htio nam je graditi kuću, a sada je bio napola mrtav od batina.

Nisam imao drugog izbora morao sam starom rančeru vratiti milo za drago i to svom snagom! Mirno sam hodao dvorištem. U susjednoj zgradi za posluhu nije bilo svjetla, a ni u kuhinji i sporednoj zgradi. Uostalom, ponoć je bila odavno prošla. Samo glavna zgrada bila je osvijetljena. Pogledao sam unutra kroz jedan prozor i vidio Johnnyja Lareda kako sjedi za stolom u dnevnoj sobi. Glavu je naslonio na laktove i

tupo gledao pred sebe. Pred njim je bila prazna boca, a pokraj nje poredane karte kao da je slagao pasijans. Zašto je taj mladić još bio kod McGillenovih?

Zašto, ako je za njega Rosy bila samo zabava i ako je nije želio zauvijek? Zašto već nije pobje-
gao?

Produžio sam prema trijemu kao da je to najprirodnija stvar na svijetu, kao da sam član obitelji McGillenovih.

Johnny Laredo nije ni okrenuo glavu kada je upitao, zaplićući jezikom otežalim od pića:

— Onda, jeste li ih smlavili? Koliko je ljudi poveo sa sobom u smrt? Nije vam bilo baš jednostavno, zar ne? U njega se plaća puna cijena!

Nisam odgovorio. Okrenuo se i prepoznao me.

— Hej, pa ti si ovdje — nasmi-
jao se kao da uopće nije iznena-
đen. Pokazao je bocu.

— Hajde da popijemo jedan gutljaj!

— Zašto ne — odgovorio sam i sjeo pored njega dok je ulijevao piće. Bilo ga je upravo za dvije čaše. Zatim smo šutke pili.

— Kako ti je ovdje?

Čudno me pogledao.

— Donedavno sam bio ponosan na to što nikada nisam mijenjao strane. Uvijek sam do kraja ost-
ajao na svojoj strani, bez obzira na to da li sam pobjeđivao ili gu-
bio. Nikad nisam okretao kaput prema vjetru. Sada sam, čini se, to iznevjerio... — Zašutio je, gle-
dajući praznu bocu. — To je i raz-
log što pijem.

Ponovno je na trenutak zašutio i pogledao me.

— Ta Rosy me željela zadržati od samog početka i dobila me. Dorasla mi je. Na kraju krajeva ona je iz obitelji McGillena, svi McGillenovi dobro znaju što žele i kako to mogu postići. Mogao bih postati četvrti McGillenov sin, a jednoga dana pripadat će nam polovica Arizone. Postao bih nešto poput vladara. Razumiješ, postao bih princ oženivši jednu kraljevu kćerku.

Popio je ostatak pića i udario čašom po stolu. Nakon toga uda-
rio je po kartama koje su bile po-
redane po stolu.

— Ja sam taj dečko herc, razu-
miješ li? To mi je rekla jedna stara Meksikanka koja mi je gle-
dala u dlan. Ja sam vječni srećko-
vić i čeka me lijepa budućnost.

— Drago mi je — promrmljao sam.

Pogledao sam u smjeru stepe-
nica. Bile su raskošne. Sve je u toj
kući bilo raskošno i otmjeno.

Rosy se pojavila na vrhu stepe-
nica. Kad me prepoznala ostala je
nepomična i netremice me pro-
matrала.

— Žao mi je, Rosy — rekao sam joj. — Tvoj otac je naredio da se uništi i spali naša koliba. Njegovi ljudi sada gone naše ovce prema pustinji. Deset tisuća ovaca mora uginuti bez hrane i vode. Ustrijelio sam Julemana, a rat će trajati dok jedna strana ne podlegne. Žao mi je Rosy, ali stvari stoje.

Ništa nije odgovorila. Johnny Laredo nije odmah shvatio moje riječi jer je bio pijan. Napokon je ustao, uhvativši se za naslon stolice. U njegovoj glavi sve se počelo komešati. Shvatio je da se sada mora odlučiti na čiju će stranu stati, moju ili McGillenovu. U tom trenutku spoznao je i zbog čega sam u stvari došao u kuću. I Rosy je postala svjesna toga.

Šutjeli smo, a onda Johnny Laredo kimnu glavom i progovori:

— Bene Moinahane, ipak mislim da ću te morati ubiti. Rosy me odvukla na stranu McGillenovih, a to mi govori i razum. McGilllenovi bi previše izgubili, a osim toga, ja ne podnosim ovce. Nikada ih nisam trpio. Mene je privlačila samo akcija i ništa više, a sada...

Ušutio je i pogledao Rosy. Ona je ostala mirna i činilo se kao da je njemu prepustila odluku i da mu ništa nije htjela sugerirati, ali sam vrlo dobro osjetio kolika snaga izvire iz nje.

Nije bila lijepa. Kosa joj je bila svijetlocrvenkasta, imala je pje-gavo lice i malo ukošen nosić. Unatoč svemu, uspjela je uhvatiti Johnnyja Lareda na sebi svojstven način.

U početku se doimala veselom i nestašnom, ali sada...

Johnny je ubrzano disao i naglo se otrežnjavao.

Njegov kolt visio je na opasaču preko stolice.

Morao je učiniti tri koraka, ali zbog alkohola nije bio dovoljno

brz. Udario sam ga drškom kolta iz uha. Pao je bez svijesti. Pogledao sam Rosy koja je još stajala na istom mjestu.

— Žao mi je — ponovio sam. — Ako me tvoj otac i braća nastave progoniti, bit ću prisiljen pucati u njih.

— Možda će oni bolje gađati.

U njenu glasu skupila se sva upornost i tvrdoglavost McGillenovih.

Dohvatio sam veliku svjetiljku na stolu i bacio je na prostirku. Staklo se razbilo a petrolej se razlio na sve strane. Plamen se munjevito širio.

Podigao sam Johnnyja i odnio ga daleko od kuće. Vatru je već bilo gotovo nemoguće obuzdati. Kiša više nije padala a kuća je bila bar dvadeset puta veća od naše kolibe. Još se ništa nije micalo na ranču jer su namještenici spavali u odvojenim zgradama. Tek tada je zalajao veliki crni pas a zatim se začuli uzbuđeni glasovi.

Rosy je istrčala iz kuće, noseći neke stvari u pokrivaču koji je prebacila preko leđa kao vreću. Bacila je zavežljaj pored Johnnyja, a zatim je počela dozivati psa.

— Uhvati ga! Ugrizi ga!

Pas je poslušao zapovijedi i morao sam se braniti mecima. Pogodio sam ga usred skoka i pas je podvio rep. Nisam pobjegao. Otišao sam.

Na ranču je počela uzbuna, čuli su se povici.

Uzjahao sam svoga starog konja i nestao u noći, a plamen mi je

osvjetljavao put. Vatra se naglo širila. Mogla se vidjeti kilometrima daleko, a zasigurno ju je ugledao i stari McGillen. U tom slučaju mogao je biti siguran da sam mu se osvetio. Rat je počeo.

XVII

Kucao sam na vrata Cindy Duane. Pitala je tko je.

— Moinahan! To sam ja, Ben Moinahan — ponovio sam.

Trenutak je oklijevala to sam osjetio i kroz zatvorena vrata. Mogao sam je predočiti kako stoji iza vrata i razmišlja. Već sam mislio da me neće pustiti da udem. U tom slučaju bio bih primoran da joj uzmem jednog konja iz obora. No vrata su se ipak otvorila i ugledao sam Cindy Duane. Još je izgledala nježno i djevojački, ali usprkos tome iz nje je strujala odlučnost koju sam i te kako osjećao.

— Udite Bene Moinahane — pozvala me. — Slijede li vas?

— Naravno — odgovorih. — U sumraku su mi izgubili trag i toliko dugo dok se ne dosjete da pretražuju sve rančeve i kuće, bit ću siguran.

Ona kimnu.

— Nemam konja — objasnio sam. — Osim toga, prepun sam otrovna trnja. Zapeo sam za jedan grm.

Pažljivo me promatrala.

— Što se dogodilo otkad ste napustili Two Dance? — upitala me nakon kraće šutnje.

Ispričao sam joj sve u nekoliko rečenica.

— Progone me. Ustrijelio sam jednog McGillena, ali sam i ja bio pogoden. Upao sam u jedan trnovit grm i samo velikom srećom sam se izvukao.

Slušajući me, napunila je čašu tekilom. Ispio sam je u jednom gutljaju.

Cindy Duane me promatrala.

— Ja ću vam pomoći — reče.

— samo to neće biti tako lako. Otrov iz trnja izazvat će vam vrućicu. Morat ću vas sakriti nekoliko dana i s time morate računati.

Čudio sam se njenom iskustvu i tome što je dobro poznavala sve u vezi s otrovnim trnjem.

Bila je spremna da mi vadi trnje, previje ozljede i sakrije me nekoliko dana.

Postao sam nepovjerljiv. Rekla mi je da pripada Blinkyju McGillenu. Namjerava li me izdati? Pogledao sam je i ona je shvatila o čemu razmišljam.

Nasmijala se rekavši:

— To je ujedno i moja šansa, Bene Moinahane! To što smo se upoznali u Two Danceu bilo je presudno. Pobijedite li McGillene, ja sam ponovno slobodna. Tako stoje stvari, prijatelju moj.

Shvatio sam sve. Ona je bila zatočenica te doline. Pripadala je Blinkyju Tomu McGillenu, a sada je i za sebe vidjela priliku da se oslobodi. Više nisam sumnjao u iskrenost njene spremnosti.

Osim toga nadala se da će Blinky Tom McGillen možda doći ovamo. U tom slučaju to bi bila zamka za njega. Počeo sam je dru-

gačije promatrati. Čak i takve žene koje se doimaju nježnima poput andjela mogu postati hladne kao led kada se bore za svoju slobodu.

Mirno je rekla:

– Svucite se, Bene Moinahane!

XVIII

Osjećao sam se kao da mi je netko ispalio naboj sačme u tijelo i da mi sada Cindy vadi jednu po jednu kuglicu. Svaku ranicu morala je otvoriti, jer su bodljike imale kukice. Ranice su krvarile i ona ih je zalijevala jakom rakijom, davala mi je i da pijem. Napokon je i to bilo gotovo. Ležao sam gol potrbuške na pokrivaču, a onda mi je klečeći stavljala zavoje. Nakon toga mi je donijela novu odjeću.

– To odijelo pripadalo je mome mužu – rekla je tiho. – Bio je jednake visine i stasa kao i vi, Bene Moinahane.

Polagano sam sjeo.

– Zbog čega je poginuo? – to pitanje izmaklo mi je nehotice.

– Možda su to bili kradljivci stoke – promrmljala je. – Imao je i neke neprijatelje. Bio je naime revolveraš poput vas, prijatelju. Kada smo se vjenčali htio je početi ispočetka. Našli smo ovu usamljenu dolinu i sagradili ovdje ranč. No nakon što je jednom isprebijao Blinkyja Toma koji me napastovao kada bih bila sama, nije više dugo poživio. Ali to nije učinio Blinky Tom. Tada je dva dana i dvije noći bez prestanka igrao poker.

Polagano sam oblačio odijelo.

– Što sada? – upitao sam je.

– Sada ću vam pripremiti nešto za jelo, a nakon toga pokazati skrovište.

Bio sam vrlo znatiželjan kako će to izgledati. Legao sam post-rance na naslonjač, a ona je pokupila okrvavljeni pokrivač i smotala ga.

– I taj pokrivač morat ćete ponijeti u skrovište. Ne smiju ga naći budu li pretraživali kuću. Jeste li pred kućom ostavili neke nepotrebne tragove?

Uskoro me svladao umor. Zaspao sam unatoč primamljivim mirisima koji su dopirali iz kuhinje. Kada je jelo bilo pripremljeno morao sam k stolu. Rane su me pekle i imao sam vrućicu. Tijelo je moralo preraditi otrov.

Cindy je sjedila nasuprot pijuc kajuci kavu.

– Ja sam vaš dužnik, Cindy – promrmljah.

– To ćete i platiti – odgovori.

– Želim biti slobodna i pomažući vama, zapravo pomažem sebi. Već sam pokušavala pobjeći Blinkyju Tomu, ali me svaki put vratio. U toj dolini sam zarobljenik. Razumijete li?

Razumio sam je, shvaćajući da ona možda nikad više neće moći zavoljeti nekog muškarca. Bilo mi je zbog toga žao jer je bila uistinu ljepotica.

Uspoređivao sam je s Lindom koja je također izgubila muža u toj dolini. Vratila se da se osveti, ali ona je mogla pokloniti ljubav, a i sama ju je tražila. Poklanjala je i tražila poklone.

Za razliku od nje, Cindy Duane samo je trgovala. Pomogla mi je samo zbog toga da bih ja kasnije pomogao njoj. Njena ljepota nije više imala nikakva smisla. Bila joj je potpuno nepotrebna. Možda bi jednog dana i mogla povratiti vjeru u ljubav i toplinu. Sažaljevaao sam je.

Ovo je bila prokleta dolina. Dvije lijepe žene izgubile su muževe u njoj, a ona koja je uspjela izmaći vratila se zajedno sa mnom. Druga, koja je postala zarobljenica, pridobila je moju zahvalnost. Kakva je zapravo razlika bila među njima? Jedna je kupila revolveraša ljubavljku a druga pomogavši mu u nevolji očekivala je njegovu pomoć. Naposljetku, zar je u tome bilo kakve razlike?

Pojevši, pogledao sam Cindy. Bio sam na izmaku snaga. Ona mi dade znak, digne se i pode prema kutu, gdje su bila preklopna vrata koja su se otvarala prema gore, a stepenice su vodile u podrum.

— Moj muž, Jeffrey sagradio je ovaj izlaz za nuždu. Jedan uzak prolaz vodi do zdenca, a zatim se može popeti kroz njega i izaći. Jeffrey je kao revolveraš imao neprijatelja i bojao se da bi ga u kući mogli priklještiti. Zbog toga je sagradio izlaz u slučaju nužde. Sišli smo, a Cindy je pripalila svjetiljku. Pomakli smo nekoliko praznih sanduka i tek tada sam opazio rupu kroz koju sam se mogao provući. Cindy mi je dala i pokrivač.

— Više vam ne mogu dati, jer Blinky Tom vrlo dobro zna što

sve imam u kući. Ako nešto bude nedostajalo odmah će me ispiti-vati. Čekajte, donijet ću vam i vaše staro odijelo i bocu čaja.

Strpljivo sam čekao, osjećajući kako u meni sve više raste nepovjerenje koje mi je govorilo da se ne uvlačim u tu rupu, ali drugoga izbora nije bilo.

Bio sam iscrpljen, a rane su me pekle. Noć je bila pri kraju, ujutro će krenuti potjera. Unutra je ipak bilo bolje i sigurnije. Morao sam vjerovati Cindy Duane.

XIX

Dvaput sam čuo jahače kako prolaze iznad mene. Tražili su me svugdje, ali nitko nije otkrio moje skrovište. Dakle, Cindy je bila iskrena. Dugo sam spavao, a kada sam se napokon probudio, osjetio sam glad, ali mi je glava bila potpuno bistra. Vrućica je prošla. Popeo sam se kroz bunar i provirio. Bio je dan, i to drugi dan koji se bližio kraju.

Najednom me spopala želja da izađem. Želio sam se ponovno micati, hodati. Skućenost u skrovištu bila mi je gotovo nepodnošljiva i samo krajnjim naporom razuma suzdržao sam se od tog opasnog čina. Morao sam čekati da se smrači. Želudac mi se grčio od gladi, ali to me veselilo jer je to bio znak da je moje tijelo pobijedilo otrov. Pitao sam se što se u međuvremenu dogodilo s Lindom i ovcama. Vjerojatno su već morali biti u blizini pustinje.

Što je poduzela Linda? Zacijelo sam joj nedostajao, bez mene je bila usamljena i izgubljena. Je li unajmila druge revolveraše? Uostalom, ništa joj drugo nije preostalo.

Napokon se smračilo i tada sam se popeo do vrha bunara. Kretanje mi je godilo, a rane me više nisu boljele. Kad sam dosego vrh oprezno sam pomolio glavu preko ruba. Na nebu su već bile zvijezde, a u prozoru Duaneine kuće vidjelo se svjetlo. U oboru su se micali konji i mule. Brzo sam pretrčao do staje i pritajio se tamo u sjeni. Cindy se pojavila na vratima, izlijevajući vodu. Zastala je i pogledala prema zdencu i nestala u kući. Pitao sam se kada će se Blinky Tom vratiti. Osjećao sam da će to biti uskoro. Kada sam začuo konjski topot bio sam siguran da je to on. Jahač se približavao polaganim korakom i Cindy je izišla pred vrata.

— Hej, Cindy, evo me ponovo!
— čuo sam ga kako govori.

Cindy je stajala nepokretna na ulazu. Nije ništa progovorila.

Znao sam koliko je ta žena mogla biti tvrda, hladna i proračunata kada mi je već u Two Danceu sasvim mirno rekla da pripada Blinkyju Tomu McGillenu. To što sam se u nevolji našao u nje, bila je puka slučajnost, sudbina. Jednostavno, morao sam biti pored nje ako sam želio uhvatiti Blinkyja nasamo. A sada sam ga imao, ili on mene...

Čuo sam ga kako govori:

— Oh, Cindy, hoćeš li mi se baciti oko vrata kao žena koja već dugo iščekuje svoga ljubljenog i koja je sretna što joj se napokon vratio?

U njegovu glasu nije bilo ni truna ruganja. Mislio je ozbiljno i tek tada sam shvatio da zaista voli Cindy. Nadao se da će mu ona ipak jednog dana uzvratiti ljubav, ali Cindy je na te riječi samo odmahнула glavom.

— Odavno sam ovdje kao tvoja zarobljenica i neću ti se vješati o vrat, zapamti to, Tome McGillene. Ili možda misliš da mi možeš zapovijedati kao običnoj robinji?

Gorko se nasmiješio i dodao:

— Kao dječak uhvatio sam neku šarenu ptičicu. Bila je nježna i bespomoćna, a ja sam je branio i zatvorio u kavez. Tamo je bila sigurna i bilo joj je ljepše nego s ostalim pticama. S vremenom se privikla na mene i nije odletjela ni onda kada sam zaboravio zatvoriti krletku.

— Ali ja nisam ptica.

— Sada ću doći unutra — dodao je bezobzirno. — Naviknut ćeš se na mene poput te ptičice. Za sve je potrebno samo vrijeme, a ja ću ti ga dati dovoljno. Poštujem tvoju tugu za pokojnim mužem, ali jednoga dana više nećeš smjeti žaliti za njim. Svemu dode kraj. Napravi mi dobru večeru!

Čekao je dok se nije šutke povukla u kuću, ostavivši otvorena vrata. Svjetlo je padalo poprijeko po dvorištu.

Blinky Tom okrenuo je konja. Možda je mislio krenuti prema ili do staje.

Ipak je ostao nepokretan u sedlu. U međuvremenu sam mu se približio i zaustavio se u svjetlu.

Mirno sam iščekivao što će se dogoditi.

Nakon stanovitog vremena on progovori:

— Hej, jesi li to ti?

Unatoč tome što nije spomenuo nikakvo ime, pouzdano sam znao da me prepoznao.

— Blinky, što se tebe tiče, danas završava lov na mene, zar ne?

On je kimnuo.

— I ja tako mislim, ovako ili onako. Lukav si, Moinahane. Ni Linda niti Cindy nisu mogle poželjeti ništa bolje od tebe.

Podbo je svog konja, htijući me pogaziti.

Napao me brzo i odlučno, bez razmišljanja. Svi McGillenovi bili su uvijek spremni žrtvovati život za obitelj. Takvi su bili Juleman i Bob, a sada je došao red i na Toma McGillena. Oni su odmah napadali, ali u tome braća nisu imala sreće. A on?

On je imao više sreće, uspio me je pogoditi, iako ni ja nisam promašio. Već je padao iz sedla kada je pritisnuo otponac i njegov metak me slučajno pogodio. Posrnuo sam, a konj me nehotice gurnuo tako da sam se otkoturao sve do stajskog zida. Naslonio sam se o zid, držeći se za ranu.

Metak me pogodio u bok, okrznuvši neko rebro i ogulivši mi-

šice. Rana je krvarila. Ponestalo mi je zraka, a koljena su mi drhtala. Ipak sam ostao na nogama... Stajao sam tako, boreći se sam sa sobom i gledajući prema Cindy koja je izišla pokušavajući shvatiti što se dogodilo. Potrčala je prema McGillenu i počela mu osluškivati bilo da ustanovi je li još živ. Nekoliko trenutaka bila je nepomična, a onda me pogledala.

— Živ je! — povikala je uzbuđeno.

— On je živ i moramo ga uni-
jeti u kuću. Pomozi mi, Bene.

Začudio sam se, spoznavši koliko je uzbuđena. Htjela je po svaku cijenu pomoći Tomu McGillenu. Nekoliko trenutaka prije toga nadala se da ću je osloboditi njega i njegove prisile. A kada mi je već to predlagala morala je računati i na to da će doći do pucnjave u kojoj bi Tom mogao poginuti. Međutim, sada se predomislila, želeći ga spasiti.

Prokletstvo, tko da razumije žene! Ipak sam krenuo prema mjestu gdje su bili Cindy i Tom McGillen. Teturao sam od bolova.

— Ne mogu vam pomoći, Cindy. On je mene pogodio, razumijete li? I meni je potrebna pomoć!

Krenuo sam u kuću, a ona me slijedila. Rana je bila prilično opasna, iako mi život nije bio ugrožen, uspijem li spriječiti upalu. Cindy je radila brzo i šutke. Skinuo sam odjeću s gornjeg dijela tijela, a ona je oprala krv i pritiskivala mi ručnik na ranu kako bi zaustavila krvarenje.

Zatim je donijela neki prašak i flaster. Očito se dobro snalazila u povijanju rana od metaka. Čelo joj je bilo mokro od znoja, a usnice su joj drhtale. Bila je ozbiljna, a to mi nije promaklo. Prisiljavala se da bude strpljiva. Dok me tako njegovala, Tom McGillen je ležao na dvorištu krvareći. Napokon je završila i upitno me pogledala.

— Možeš li mi sada pomoći da ga dovučemo u kuću, ako je još živ?

Posljednje riječi izgovorila je kao optužbu. Bila je lukava, ali istovremeno i iskreno zabrinuta za Blinkyja. Bolovi su još uvijek bili veoma jaki i nisam mogao duboko udahnuti. Kad sam se kretao, rana je krvarila jače. U tom slučaju nisu mi koristili ni flaster niti prašak. Pristao sam.

— Možemo pokušati.

Tom je bio živ. Pogodio sam ga u rame. Rana je bila velika i stalno je krvarila, a osim toga još je i nezgodno pao s konja tako da je slomio nogu a glavom je snažno udario o tlo.

Uspjeli smo prevesti ga u kuću. Da sam bio zdrav, sam bih ga bio prenio bez posebnog naprezanja. To me jako iscrpilo. Morao sam se odmoriti. Rana me nesnosno boljela i nisam mogao disati. Sve mi se okretalo pred očima. Da se sada pojavio bilo koji od McGillenovih jahača, ne bih imao ni najmanje izgleda. Kada sam se donekle odmorio, pogledao sam Cindy koja je povijala Toma. Osvrnula se nakratko i nasmiješila se.

— I ovog ću uspjeti izliječiti — rekla je s prizvukom zadovoljstva u glasu.

— Prema tome, vi ga niste ni prestali voljeti — dodao sam s malo ironije u glasu. — Još nedavno ste se nadali da ću vas osloboditi od njega, jer niste željeli biti ulovljena žena. Ali od trenutka kada se našao na zemlji, sve se promijenilo. Ili su to samo sestrinski, zaštitnički osjećaji?

Cindy je bila nepokretna. Doimala se tako kao da želi osluški-vati samu sebe.

— Ne mogu to objasniti — promrmljala je kao da je tek sada postala svjesna svega. — Najednom nisam više željela da umre.

— To je dobro — rekao sam.

XX

Otišao sam u svitanje, čim se magla počela dizati. Uzeo sam Blinkyjeva konja, jer ga on ionako dugo neće moći koristiti. Moj rat protiv McGillenovih bližio se kraju. Onesposobio sam tri sina starog McGillena i još jednoga njegova revolveraša, Johna Milesa. Ostao je još samo stari. Dođuše, on je imao još mnogo jahača i mogao im je narediti da me progone.

Prema tome, morao sam ih napasti prije nego što i sam budem napadnut.

Noć je bila na izdisaju, jutriilo je. Magla je postajala sve gušća, ali usprkos svemu uspio sam vidjeti treperenje svjetiljki u Two Danceu, iako su samo dva ili tri

prozora bila osvijetljena. Grad je spavao.

Prešao sam popriličan put i usprkos bolovima koji su me mučili. Zaustavio sam se i stavio ruku na mjesto koje me boljelo. Cindy mi je bila dala još jedno odijelo svog muža, ali je već i ono bilo krvavo. Rana je ponovo prokrvarila zbog trešnje u sedlu.

Morao sam što prije do liječnika. Ranu je trebalo sašiti. Bio sam ljut zbog toga jer sam dopustio Tomu McGillenu da me tako ozlijedi. A zapravo, sve je to bio običan nesretan slučaj.

Krenuo sam prema gradiću.

XXI

Ispred šerifova ureda ugledao sam starog čuvara zakona, Jacka Nolena. Stajao je na rubu ceste kao da iščekuje dan, kao da nakon cjelonoćnog pokera traži malo svježeg zraka prije nego ode na počinak. Polagano sam mu prišao. Trenutak smo se promatrali.

— To je konj ljubimac Toma McGillena — rekao je nakon kratke stanke. A vi, mladiću, ne izgledate bog zna kako. Je li borba bila poštena?

— Upitajte Cindy Duane — odgovorio sam. — Čini mi se da ste precijenili McGillenove, a osim toga uzalud ste se bojali. Pitam se, hoće li vas arizonski uzgajivači ovaca uopće prihvatiti kao šerifa kada jednom budu u većini — dodao sam s ponešto ironije.

— Dobro — odvrati on. — Ako me i ne izaberu, opet je dobro. Imate li mi nešto reći, mladiću?

Tek sada sam uočio njegovu gorčinu. Zapravo bio je starac koji nije mogao ništa više stavljati u igru. Možda me je i cijenio, ali ja mu nisam mogao pomoći. Samo sam ga mogao sažaljevati.

— Gdje je liječnik? — upitao sam ga, a on mi pokaza svjetlo preko puta.

— Tamo je bio još prije desetak minuta kada smo igrali poker. Vjerojatno sada skida čizme. Priлично je pijan. Gdje ste pogodeni, mladiću?

— Ja nisam vaš mladić — rekao sam mu oštro. — Moj otac poginuo je kod Alama. Da je on bio u ovom gradu šerif...

Nisam dovršio rečenicu, jer ga nisam želio uvrijediti. Uputio sam se u označenom smjeru. Kada sam morao sjahati, stenjao sam od bola. Pokucao sam na liječnikova vrata. Iz unutrašnjosti se čuo grub glas:

— Ostavite me svi na miru! Umoran sam. Izgubio sam sav novac.

Nisam ga više slušao nego sam počeo grubo lupati po vratima. Otvorio je. Bio je u donjem rublju i na sebi je imao lažnu košulju, odnosno samo ovratnik, a grudi su mu bile gole.

— Doktore, potpuno vas shvaćam. I ja bih se želio odmoriti u miru, ali ne mogu. Vrlo mi je loše i zato sam vam došao. Morate mi pomoći.

Odgurnuo sam ga u stranu i ušao.

— Vi ste onaj... onaj... — zamuckivao je.

— Točno — odgovornih i započet-
nem sa svlačenjem u čekaonici.
— Ako se još niste otrijeznili, dok-
tore, samo promislite što bih sve
mogao učiniti s vama ovdje ako
mi ne pomognete.

Pogledao je u flaster a zatim ga
strgnuo jednim pokretom. Pošto
je rana odmah počela krvariti
dao mi je neki oblog natopljen lje-
karijom da ga stavim na to mje-
sto.

— Čovječe, samo ni nemojte
prijetiti. Dobro znam što mi je
dužnost. To me ne mora poduča-
vati najobičniji revolveraš! Lezite
na ležaljku!

Nasmiješio sam se i poslušao
ga.

XXII

Jedan dan je prošao. Bila je go-
tovo ponoć kada sam otkrio vatru
koja je gorjela kod jednog izvora.
Tko bi to mogao biti? Ugledao
sam i jedna kola.

Mjesto je bilo dobro odabrano
za logor. Polagano sam se približa-
vao. Konj je imao lagan hod, po-
put velike mačke. Tlo se pomalo
spuštalo, a u stanovitoj udaljeno-
sti od logora bio je šumarak, pa
sam se tu zaustavio i promatrao.
Pored vatre se nalazio stari
McGillen. Sjedio je na nekom kan-
duku i gledao u plamen. Zatim se
sagnuo i dohvatio lončić s kavom
iz kojeg je prelio nešto kave u ša-
licu. Oprezno je počeo piti. Čuo
sam ga kako srče. Bio sam mu to-
liko blizu da sam do njega mogao
dobaciti kamen, ali nisam znao

ima li još koga u logoru. U impro-
viziranom oboru bilo je nekoliko
konja. Čak da su sa njime bila
dva ili tri čovjeka, ne bih se bo-
jao. Iznenada sam se odlučio jer
mi se činilo da je sama sudbina
uredila tako povoljnu priliku.

Polagano sam mu se približa-
vao, a kada sam bio udaljen samo
dvadesetak metara od vatre, on se
okrene. Možda je prepoznao ko-
nja po bijeloj oznaci na grudima.

— Blinky — povikao je oštro,
ali odmah nakon toga je shvatio
da jahač Blinkyjeva konja nije nje-
gov sin.

Produžio sam još nekoliko me-
tara i tek onda me prepoznao.
Htio je skočiti na noge, ali se svla-
dao. Mirno je čekao. Kad sam mu
se sasvim približio, sjahao sam i
stao pred njega.

— To je Blinkyjev konj —
promrmlja starac. — Zar je on
mrtav?

Gledali smo se u svjetlu vatre.

— Živ je — odgovorih. — Je li
lov na mene završen? Blinky je
imao sreće. McGillene, mislim da
je dosta, odnosno, da bi i vama
moralo biti dosta.

Promatrao me, a zatim pogle-
dao prema sjeveroistoku gdje je
bila pustinja.

Gorjele su vatre koje sam do-
bro vidio. Tamo su vjerojatno bili
ostaci naših ovaca, a tamo su se
nalazili i njegovi jahači.

Odmahnuo je glavom.

— Linda Conway je otišla dove-
sti nove revolveraše. Ne ovisi o
meni hoćemo li prestati ratovati.
Što mi vrijedi cijela ta dolina

kada je dovoljan jedan jedini da sve moje sinove...

Glas mu je otkazao.

— Hoće li se Blinky oporaviti?
— upitao je nakon nekog vremena.

Potvrdio sam.

— Vi ste zaista pravi borac, McGillene. Tvrd i bez samilosti, a sada vam se vratilo sve što ste učinili drugima.

Šutke je gledao u vatru.

— Gdje je Blinky? — upita umilnim glasom.

— Kod Cindy Duane, ona ga njeguje. A kamo je otišla Linda Conway po revolveraše?

Začudeno me pogledao.

— Revolveraše se može unajmiti u Iron Peteu. Do dva, tri dana oni će biti ovdje, a onda ćemo nastaviti. To sada više ne ovisi o meni, Moinahane. Meni je dosta. Zapravo sam sretan što nisam izgubio sve svoje sinove, nego samo jednog. Znam da je Bob prvi napao čim vas je prepoznao. Sve su mi ispričali. Ne mogu vam ništa predbaciti, Moinahane. Vi ste uvijek odgovarali na paljbu. Poslao sam Johna Milesa protiv vas, a htio sam vam uništiti i ovce. Posrijedi je bilo to hoće li Arizona postati zemlja ovaca ili goveda. Mislio sam da ćemo mi McGillenovi odlučivati o tome, ali sada...

Zašutio je. Začudio sam se koliko se izmijenio. Nisam ga mogao prepoznati. Još prije nekoliko dana gledao je kao kobac, a sada je bio običan, potišten starac bez volje da nastavi borbu. Stradala

su mu tri sina, jedan je mrtav. Od toga se nije mogao oporaviti.

On me ponovo pogleda i učinilo mi se da se u njegovim očima pojavio izraz mudrosti. Ili je to možda bila moja samilost?

Zapravo, on me morao mrziti i željeti mi smrt.

Ponovo je progovorio:

— Ta Linda... Ona je problem. Stalno će pronalaziti nove i nove revolveraše. Previše je lijepa. Morao sam je ubiti, već onda sam trebao ubiti tu vješticu. Mnogi muškarci bi tako ostali živi, a ne bi bilo ni ovoga rata. Ona će i dalje okupljati revolveraše i nastavljati rat sve dok bude živa.

— Neće — protuslovio sam mu. — Ako je ostavite na miru i ne budete li dirali njene ovce, rat će biti gotov.

Ponovo me pogleda očima punim staračke mudrosti i zatrese glavom. Opazio sam, da mu je nešto privuklo pažnju, nešto iza mojih leđa. Polagano sam okrenuo glavu i osvrnuo se preko ramena, zadržavajući krajičkom oka McGillena u vidnom polju.

Iza mene stajao je Johnny Laredo. I on je znači bio u logoru. Možda je dosad spavao ispod kola.

Rekao je glasno:

— Mister McGillene, ako želite, odmah ću riješiti taj problem na jedini mogući način. U stanju sam pobijediti Moniahana u poštenoj borbi. Naredite i ja ću ga ustrijeliti. Mogao je pobijediti vaše sinove, ali mene neće. Mister McGillene, želim ispuniti pristupnicu za vašu obitelj.

Glas mu je bio kreštav od uzbuđenja. Cijeli se tresao. Bio je sasvim na strani McGillenovih.

Je li to bila Rosyna zasluga? O tome sam razmišljao jedan trenutak, a zatim sam zaključio da ipak nije ona posrijedi, Johnny Laredo je uvijek, cijelim svojim bićem, želio biti pomagač i spasilac i to je bilo ono što je pridonijelo njegovu preokretu. Zbog istog razloga svojedobno je pomogao Lindi, a onda ga je Rosy McGillen predobila na svoju stranu. Kako su sinovi Wadea McGillena jedan za drugim ispadali iz igre i kako je stari počeo rezignirati, Johnny je uvidio priliku da nešto postigne i da u tome bude prvi. A ovo sada, to je trebalo postati najveći događaj u njegovu životu.

Naumio je McGillenu nadomjestiti sinove i tako postati najvažnija osoba u obitelji.

Znao sam da mi neće pucati u leđa, pa sam se okrenuo prema starom rančeru i čekao.

Starac je gledao u prazno kao da želi pročitati budućnost. Nakon toga je stresao glavom.

— Ne, Johnny — odgovorio je.
— Rosy mi nikad ne bi oprostila kada bi te izgubila samo zato što si želio nadoknaditi njenu braću. Ne, ja se predajem.

Nakon tih riječi starac zašuti. Nekoliko trenutaka je razmišljao, pa nastavi:

— Neka rijeka bude granica između ovaca i goveda. Tako je, zapravo, uvijek i bilo. To je granica između Conwayevih i McGillenovih. Moinahane, ako vam

uspije da nagovorite Lindu da odustane od unajmljivanja revolveraša, onda...

Ušutio je i prešao prstom preko dlana onako kako su to radili stari Indijanci, crtajući znak primirja.

— U tom slučaju rijeka će zauvijek ostati granica između ovaca i goveda.

Prihvatio sam starčev prijedlog, znajući da je to jedino jamstvo mira. Stari McGillen želio je mir više od svega. Bilo mu je dosta prolijevanja krvi.

I meni je odavno bilo dosta svega toga. A Linda? Mislio sam da će se i ona tome veseliti.

— Gospodine McGillene, opozovite svoje jahače — rekao sam mu. — Neka nam prestanu tjerati ovce prema pustinji. Ili ste već obustavili lov?

Odmahnuo je glavom, a zatim se okrenuo Johnnyju Laredu:

— Kreni s Moinahanom i reci jahačima da se vrate ovamo u logor. Čim se vratite, idemo kući. Imamo mnogo poslova na ranču i našim pašnjacima.

Onda se ponovo okrenuo meni:

— Vi ste čvrst čovjek, Moinahane. Oštro uzvraćate. Jednu običnu kolibicu koju se može sagraditi u nekoliko dana platio sam kućom. To je bila visoka cijena.

Potvrdio sam i dodao:

— Nemojte zaboraviti Jörga Jörginsena kojeg ste gotovo nasmrt istukli. Iskreno se čudim vašoj odluci.

On se kiselo nasmiješi.

— Pobijedio bih da sam naredio da ubiju Lindu ili da sam to osobno učinio, no ja nisam u stanju ubiti ženu. To ne mogu. Linda me mrzi i ona će uvijek iznova unajmljivati nove revolveraše za nastavak borbe. Sada krenite, Moinahane! Rekli ste sve što je trebalo reći.

XXIII

Nisam prešao ni kilometar kad me sustigao Johnny Laredo. Šutke smo nastavili jahati i tek kada smo se približili logorskim vatrama McGillenovih jahača on mi se nenadano obrati:

— Moinahane, shvati da nikad nisam volio ovce, a vama sam pomagao zato što ste bili slabiji. Nakon toga došlo je i sve ostalo...

Prekinuo sam ga.

— U redu. Ti si oduvijek bio samac, bez obitelji, nemiran, nikome nisi pripadao, a onda si ugledao priliku da postaneš glavni. To je bilo više nego si ikada mogao poželjeti. Ja te razumijem.

On nije ništa više nadodao. Kada smo stigli do prve vatre oko koje su sjedili McGillenovi ljudi, Johnny se odvojio, a ja sam nastavio prema vatri pastira i tamo sam našao Juana Santosa. Ostala dva stada bila su već vjerojatno u kanjonu koji vodi do pustinje. Njihove vatre bile su daleko naprijed.

Juan Santos me odmjeri pogledom i odmah mu je bilo jasno da sam na izmaku snaga.

Pred njim nisam trebao ništa glumiti kao što sam to činio pred McGillenom i Laredom.

Pomogao mi je da sjašem, jer ja više niti za to nisam imao snage. Poveo me prema ležaju od ovčijih koža. Kad sam legao, želio sam još samo zaklopiti oči i spavati. Na sreću, prisjetio sam se u posljednji trenutak da moram još nešto reći.

— Haj, Juane, ovce ne moraju u pustinju. Dogovoreno je da stada ostanu sjeverno od glavne rijeke. Rat je završen. Stari McGillen povlači svoje jahače. Pobrini se da ovce budu ponovo doveđene ovamo.

Istog trena sam zaspao. Sanjao sam Lindu kako predvodi mnoge jahače koji s uperenim koltovima jašu iza nje. Cijele noći i idućeg dana ostao sam ležati, a Juan Santos me njegovao, davao mi čaj za zaustavljanje vrućice i donosio mi jelo.

Logor se nalazio na povišenu mjestu i odatle sam mogao promatrati ovce kako prolaze, vraćajući se iz kanjona.

Jörg Jörginsen je došao sa skupinom svojih ljudi. Pitao me što će biti s gradnjom kuće. Rekao sam mu, da će na Conwayevom ranču, pored mjesta gdje je bila koliba sagraditi novu kuću. Zatim sam ostao sam. Bila je već večer. Razmišljao sam o Lindi. Kada će se vratiti iz Iron Petea? Koliko je revolveraša skupila? Otprije sam mnogo znao o tom zloglasnom mjestu. Sjetio sam se kako je Linda došla u naš logor i predlo-

žila nam posao a mi smo svi krenuli za njom sve do pojilišta gdje smo susreli starog McGillena i njegove momke. Ponovo sam zaspa, a kada sam se probudio, bila je noć. Čuo sam i primijetio mnoštvo jahača u logoru. Znao sam da se Linda vratila i dovela revolveraše. Prišla mi je i čučnula uza me.

— Zdravo, Bene — rekla je.

Slušao sam taj glas u kome više nije bilo topline na koju sam bio navikao. Govorila je kao strankinja.

Odvratio sam pozdravom.

Oko nas su se vrzmali jahači a jedan je povikao:

— Prokletstvo, morali bi nam zapravo ispeći jednog janjca! Tko bi još htio janjca?

Bili smo sami pored kola. Svjetlo vatre obasjavalo joj je lice.

— Možeš otpustiti revolveraše. Više ih ne trebaš.

Ona se trgnu, kao da je iznenađena, a zatim naglo upita:

— Zar si poubijao sve McGillene?

Nisam ništa odgovorio, jer nam je prišao Juan Santos, noseći kavu. Sjeo sam naslonivši se na kola. Pili smo i gledali vatru. Nestrpljivo je čekala odgovor.

— Ne, nisu svi mrtvi, svi su živi osim Boba. Stari McGillen je oduštao.

Ispričao sam joj sve. Bila je uzrujana. Očekivao sam da će biti sretna i zadovoljna. Smetalo me već samo to što me nije poljubila, čak ni u obraz, a do prije nekoliko dana bili smo ljubavnici, vo-

ljeli se i zajedno živjeli. Linda se iz Iron Petea vratila potpuno izmijenjena. Ponovno je čučnula pored mene.

— Ne — rekla je odlučno. — Na takvoj osnovi ne prihvaćam mir. Želim istjerati sve njih iz doline ili vidjeti ih mrtve. Oni su me svojedobno protjerali, a da Jubali nisu dali mogućnost da preživi iako je bio teško ranjen. Morala sam ga vući na muli. On je bio jedini muškarac kojeg sam voljela. Želim osvetu za Jubala Claytona.

Posljednje riječi zvučale su tako oštro da sam se sledio. Sada sam znao da me Linda zapravo nikad nije voljela. Ono što mi je dala bila je plaća za moj kolt. Kupila me. Dobro je to izvela, a možda ju je čak i veselilo. No sada, kada sam bio ranjen i nemoćan, više me nije trebala. Nije htjela mir, nego osvetu.

Vjerojatno je stari McGillen sve to i naslućivao i upravo zbog toga je i pregovarao sa mnom, misleći da ću uspjeti nagovoriti Lindu i zaustaviti je. Ali ja to nisam mogao.

Pogledala me upitno.

— Jesi li se razočarao u meni?

— Naravno, ali to me neće uništiti. Svaki čovjek je svoj vlastiti stražar. Nije mi jasno samo to kako si me uspjela toliko opčiniti. Čime? Ti bi mogla biti najbolja glumica na svijetu.

— Hvala — odgovori ona.

Ustajući još me jednom pogleda. Prišao nam je jedan čovjek. Bio je poput mene, revolveraš.

— Je li to Ben Moinahan? — upitao je gledajući prema meni. Linda ga je uhvatila pod ruku.

— Da, to je on — rekla je.

— Ali on odlazi. Ranjen je i ne može više s nama. Jesse, zauzet ćeš njegovo mjesto.

Njegove oči počеше svjetlucati i on mi se nasmiješi.

— Jesi li čuo, Moinahane? Ja bih morao zauzeti tvoje mjesto, ja, Jesse Parradine. Zacijelo si već čuo za mene?

Kimnuo sam.

— Jesam. Želim vam mnogo sreće. No više se ne morate boriti. Stari McGillen se predao. Sada bi ga bilo besmisleno uništiti ili otjerati iz doline. Parradine, ti ćeš sada postati njeno oružje za osvetu.

— Pa dobro, a što je loše u tome? Ona je tako lijepa žena! Nešto slično nisam nikad vidio. Za nagradu se treba boriti, zar ne?

Očekivao je da će mu nešto odgovoriti. Šutio sam. Nije imalo nikakve svrhe.

Ostavili su me. Linda je sada imala novog vuka za svoje ciljeve.

Osjećao sam jake bolove. Razmišljao sam o tome treba li upozoriti McGillena. On mi je povjervovao, misleći da ja još zapovijedam, i ne znajući da me Linda odavno otpisala. Mislila je da će me McGillenovi progoniti sve dok me ulove. Kada je krenula po nove koltove, odmah je našla i zamjenu za mene. Bio sam razočaran, ali i ravnodušan. Već sam bio previše iskrvario i da sam sada ponovo zajahao konja, rana bi mi ponovno počela krvariti. Jednostavno, nisam htio ništa više poduzeti. Ostao sam ležati.

Juan Santos mi je prišao i pogledao znalačkim pogledom. Nismo progovorili. Uostalom, što sam mu mogao reći?

Sat kasnije bili smo sami.

Linda je krenula s revolverašima u noć. Nije se čak ni oprostila sa mnom. Postao sam joj potpuno nevažan otkad je Jesse Parradine bio na mom mjestu.

Mržnja vodi u smrt, razmišljao sam, a Linda će zasigurno dospjeti tamo. Ona će uništiti sve da se osveti. Zaista sve. Mora da je uistinu voljela Jubala Claytona više od svega. Ona se zapravo i vratila u dolinu samo zato da uništi McGillenove, a ovce su bile samo izlika, način na koji je prisilila McGillenove da ratuju.

Stari McGillen spoznao je to previše kasno.

XXIV

Iduće noći i dana ostao sam u logoru i stalno spavao. Svaki put kad bi se probudio, osjećao sam se bolje. Rana je prestala boljeti i počela je zacjeljivati.

Moj posao na tom mjestu bio je gotov. Linda je glumila da bi imala uza se moj kolt, a ja sam umišljao da joj značim nešto više od brzog revolveraša. Vjerovao sam da se boreći za ovce borim i za budućnost ove zemlje. Mislio sam da sam važan zbog zadatka koji mi je odredila sama sudbina. Sve je to bila varka, sve je bilo jednostavnije i beznačajnije.

Jedna žena htjela je osvetu i to je bio sve. Odlučio sam napustiti ovu zemlju čim mi bude malo bolje. To je ujedno bilo sve što sam pouzdano znao. Možda ponovo krenem prema jugu, u Noga-

les ili El Passo. Tamo bih mogao naći neke stare prijatelje i bivše partnere i njima se pridružiti u lov na divlje konje. Poštanske tvrtke rado su kupovale takve konje kao predvodnike. Bili su manji i laganiji od ostalih, ali mnogo izdržljiviji pa su održavali brzinu cijele zaprege.

Da, to ću učiniti! Tokom dana sam sa svog povišenog mjesta mogao promatrati ovce kako se vraćaju iz pustinskih krajeva. Barem te nevine životinje neće morati uginuti. A ljudi? Bio sam zabrinut. Bit će prolivene krvi i mrtvih. Nitko nije bio u stanju zadržati Lindu Conway, a ni njene ljude.

XXV

U sumrak su se vratili u logor. Već na prvi pogled znao sam da su bili potučeni.

Stari McGillen se žestoko borio. Možda je i rezigniranost koju je pokazivao preda mnom bila samo dio igre. Dovedi su Lindu Conway u malim kolima koja su negdje pribavili. Vratila su se samo petorica jahača. Jesse Parradine bio je među njima. Svi su bili teže ili lakše ozlijeđeni.

Kada su prenijeli Lindu na ležaj, podigao sam se da je vidim. Čuo sam kako je upitala:

— Gdje je Moinahan?

— Ovdje sam — odgovorio sam, prišao njenu ležaju i kleknuo.

Jesse Parradine stajao je pored mene. Gledao je Lindu i promuklo progovorio:

— Ona nas je odvela u stupicu. Hrabro se borila s nama, ali Moinahane, taj stari McGillen je pod-

mukla lija. Tebi je nešto nabajao kako bismo nakon toga postali neoprezni i lakomisleni. Nije ni pomišljao na to da se povuče!

Mirno sam slušao. Shvatio sam da Linda neće još dugo živjeti. Odvratila mi je pogled. Bila je još pri punoj svijesti.

— Hej, Bene Moinahane, ipak sam uspjela dohvatiti starog kopca. Prije mene dospio je u pakao. No ti to ne možeš shvatiti, Bene!

— Ne odgovorio sam. — Ja to nikako ne mogu shvatiti, Linda.

Ne možeš shvatiti koliko sam voljela Jubala Claytona. Ti nisi bio ovdje kada sam ga vukla na mazgi, a morao je umrijeti samo zato što stari McGillen nije imao smilosti. Osvetila sam Jubala, udesila sam starog McGillena.

Nakon tih riječi je zašutjela. Oči su joj ukočeno gledale u nebo. Bila je mrtva.

— Prokletstvo — rekao je Jesse Parradine koji je stajao pored mene. — Ta je žena bila luda. Odvela nas je u stupicu!

Pridigao sam se i uspravio pred njim.

— Ti si već unaprijed to znao, pa si se na vrijeme povukao, Moinahane — dodao je.

Kimnuo sam samo.

Glava mu je bila u zavojima, a desna ruka u marami na grudima. Ni meni nije bilo mnogo bolje. Doduše, sada sam se već prilično oporavio i okrijepio.

— Mi ćemo jedno stado povesti u Iron Pete — reče i pogleda me izazovno, očekujući moju reakciju.

Nisam ništa odgovorio, jer je meni bilo potpuno svejedno što će oni sada uraditi.

Obratio sam se Juanu Santosu koji nam je prilazio:

— Ovdje ćemo je pokopati, a onda možete odvesti ovce kamo god želite. Svejedno mi je. Ja ću nastaviti svojim putem.

— Da, gospodine — odgovorio je.

— Ali jedno stado ide s nama — izazivao je Jesse Parradine.

Odmjerio sam ga.

— Mene se to nimalo ne tiče. Zar ne čuješ dobro? Upravo sam rekao da idem svojim putem!

Nakon toga je zašutio.

XXVI

Još se nije ni razdanilo kada sam otišao. Mnogi ljudi u životu griješe, ali uz malo sreće mogu se ponovo vratiti na pravi put.

Tako je nekako bilo i sa mnom. Nisam žurio i bilo je već kasno poslijepodne kada sam stigao do ceste prema Two Danceu. Slijeva su mi ususret dolazila neka lagana kola, a u njima su sjedili Johnny Laredo i Rosy McGillen.

Rosy je bila u crnoj haljini. Johnny je zaustavio kola, omotao uzde oko kočnice i skočio na sredinu ceste.

Zaustavio sam konja. Rosy je ostala u kolima. Doimala se veoma ozbiljnom.

Johnny Laredo reče:

— Htio si nas vrlo lukavo uništiti, Bene Moinahane. Pred starim McGillenom glumio si da želiš mir, a onda si su stigli...

— Ja s time nisam imao nikakve veze — prekinuo sam ga. — Priznajem da nisam mogao zadržati Lindu i revolveraše. Dovedla je cijelu družinu, čak i zamjenu za mene. Ja više uopće nisam bio u igri, a osim toga bilo mi je vrlo loše. Žao mi je Johny, ali sada krećem svojim putem.

Prihvatio sam uzde i htio ga obići. No on je digao ruku, ali ne onu kojom se puca, ta je već počivala na dršci kolta, a prsti su već lagano podrhtavali.

— Ne tako — odvrati polagano.

Pogledao sam Rosy i upitao je:

— Želiš li ga izgubiti? Ako ne želiš, urazumi ga. Ne mora se naljda i tebi dokazivati da može nadoknaditi McGillenove sinove. Reci mu to, molim te!

Dvoumila se i zamišljeno gledala Johnnyja. Slegnuo je ramenima. Progovorila je:

— On to vjerojatno želi dokazivati samom sebi, a uspije li u tome moja braća će mu jesti iz ruku. Postat će nasljednik starog McGillena, bit će kralj cijele doline.

— Zar mu se još tako nešto isplati?

Bojao sam se njene reakcije. Bila je potpuno nalik svome ocu i uvijek je točno znala što radi. Sada je sve stavila na jednu kartu. Zapravo je Rosy željela da Johnny postane očev nasljednik, pa je mirno promatrala kako sve stavlja u igru, vjerujući u svoju sreću. Ako on uspije, ona će vjerojatno pričati kako je od običnoga revolveraša i protuhe učinila nešto već od samog trenutka kad je s njim pobjegla u planinu.

Žalio sam je, zaista sam je žalio.

Tada sam shvatio da mogu još nešto učiniti za dolinu, iako sam odlazio zauvijek. Pobijedi li Johnny Laredo, opet bi se pojavio novi McGillen, koji bi bio tiranin i ne bi trpio u toj dolini nikoga pored sebe. I sve bi počelo ispočetka. Moglo bi se ponoviti sve ono što se događalo i Lindy Conway kada se doselila ovamo.

Nisam više oklijevao. Sjahao sam i odmaknuo se od konja. Bio sam spreman. Rana me neznatno boljela. Bio sam uvjeren da ću moći potegnuti jednako brzo kao i u stara dobra vremena, kada sam bio u najboljoj formi.

Znao sam da je Johnny Laredo vrlo brz. Bio je najbrži strijelac s kojim sam se dosad borio, a i predosjećaj mi je tako govorio.

— Hajde — pozvao sam Johnnija. — Što čekaš? Počni i reci mi razlog!

— Konj — rekao je. — To je konj s McGillenovim znakom i pripada Blinkyju. Vрати ga! Dopus-tit ću ti da odeš pješice.

Samo sam se nasmijao i čekao. Smiješak mi je bio čudnovat, rekao bih sažaljiv. To ga je razbjesnilo. Mrzio je kada je netko bio toliko proračunat.

Zasiktao je, a to je bio znak da i ja mogu gađati. Potegao sam. Bio je brz, a ja brži.

Pogodio sam ga. Okrenuo se u stranu, pucajući u zrak. Potom se srušio.

Uzjahao sam i pogledao Rosy.

— Možeš ga njegovati — rekao sam joj. — No može ti se dogoditi

da pobjegne zbog toga jer će sada misliti da nije dovoljno velik za tebe, a ti nisi toliko lijepa kao Linda. Ti nećeš moći za sebe do-baviti tako lako nekog revolveraša kako je to ona uspijevala.

— Jesi li ti bio svjestan svega toga?

Obišao sam Johnnija koji je le-žao na tlu i stenjao.

Bilo mi je dosta ove doline. Ža-lio sam Rosy, ali i njoj sam uči-nio uslugu, pobijedivši Johnnija. Svima u dolini učinio sam po-neku uslugu.

Oni toga nisu bili svjesni. Bilo je važno da Johnny ne postane drugi kralj. Sada je dolina bila otvorena svima.

XXVII

Što se dalje događalo sa mnom? Ništa posebno. Imam ranč konja u Novom Meksiku, krasnu ženu, dva sina i jednu kćerku.

Sada sam sretan i zadovoljan. Uostalom, da nije tako, ne bih bio u stanju napisati ovu ispovijest.

KRAJ

V. Zolbine:

FELICIA

Ugledala ga je čim se počeo uspinjati uz strmu liticu. Stegla je šake, srce joj je brže zakucalo i poželjela je da poput srne potrči niz stijenje u njegov zagrljaj. No ostala je gore, uzbuđena, a oštri vjetar joj je nosio dugu crnu kosu.

On nije ni pogledao gore.

Svaki put je bilo tako. Čekala ga je sva ustreptala na toj njihovoj litici ispred uzane spilje, dršćući u radosnom iščekivanju tih sat ili dva što će ih provesti zajedno razmjenjujući poneku riječ, blag stisak ruke, nježan pogled... ili naprosto gledajući s litice u dolinu, gdje su se raštrkane farmerske kuće činile poput igračaka a ljudi poput točkica.

Bila je najstarija kći bogatog uzgajaa stoke Paula Mottrama, lijepa, neuhvatljiva i na svoj način luckasta. Nije bilo momčića u Armtownu koji barem mjesec dana nije bio do ušiju zaljubljen u tu pomalo divlju petnaestogodišnjakinju. A istini za volju treba reći da su se katkad i stariji kauboji za njom znali okrenuti uz ono značajno, nedvosmisleno kimanje glavom.

Ali Fellicia je voljela samo jednoga. Znali su to svi i mnogi su je

zbog toga prezirali, jer njezin Chiwa je bio Indijanac.

* * *

Bilo joj je samo jedanaest godina kad ga je prvi put vidjela. Dobro se sjeća tog vrelog srpanjskog podneva. Pobjegla je iz užarenog grada, njegove prašine i vreve i odjahala u planinu, gdje je uvijek puhao svjež povjetarac. Uživala je u divljoj, netaknutoj prirodi. Pustila je konja da slobodno pase, sjela na liticu ispred spilje, šćućurila se brade naslonjene na skupljena koljena i promatrala prirodu: leptire, ptice, cvijeće najrazličitijih boja. Činilo joj se u tim trenucima da je život stao, da se sve zaustavilo u miru i blaženstvu.

Nikada neće zaboraviti zeca koji je oprezno grickao travu, ili je nije opazio, ili je znao da je se ne mora bojati. Bili su udaljeni samo nekoliko koraka.

A onda se sve dogodilo u nekoliko sekunda...

Reski pisak presjekao je tišinu, začuo se tup udarac, pa bolno skvičanje... i zec se zakoprcao u travi, proboden strelicom. Odmah nakon toga pojavio se Chiwa, dojurio do zeca i hitro podigao okr-

vavljeno tijelo koje se trzalo u posljednjim grčevima.

Bio je možda dvije-tri godine stariji od Fellicije, ali već je izrastao u snažna momka sa čvrstim mišićima, zategnutim poput struna ispod glatke, preplanule kože.

Kad je izvadio strijelu iz mrtve životinje, opazio je Felliciju. Ni jedna crta na licu nije mu se pomakla, samo ju je gledao prodornim crnim očima.

Nasmiješila mu se, i sama ne znajući zašto, iako je bila pomalo zbunjena. Nikada dotad nije se tako neposredno susrela s nekim Indijancem. Vidala je u gradu pripadnike plemena Tano ili je, dok je s ocem obilazila imanje, susretala manje skupine Indijanaca stočara. Bilo je vrijeme mira, Indijanci su se povukli u planine, vojska ih nije dirala a građani Arntowna rado su s njima trgovali.

Stoga se Fellicia nije uplašila nego je iščekivala što će se dogoditi, osjećajući da je prožima neka nejasna slutnja, neki slatki nemir, neobjašnjivo radosna ustreptalost.

Bez riječi je sjeo kraj nje, gledajući je otvoreno, radoznalo, netremice.

A onda je, ne obazirući se više na nju, vješto oderao zeca, razrezao ga i zapalio vatru.

Nikada joj, ni prije ni poslije u životu, zečje pečenje nije tako prijalalo.

Četiri godine su brzo prošle...

* * *

Uspevši se, Chiwa ju je nježno uzeo u naručaj, milujući joj kosu i sklanjajući joj pramenove s lica. Ali odmah je osjetila da je napet,

uznemiren, iako mu je lice bilo mirno kao i uvijek.

Naslućivala je razlog.

— Jesi li čula što se sinoć dogodilo u gradu? — upitao ju je na čudnoj, samo njima razumljivoj kombinaciji svog jezika i nečega što je trebalo da bude engleski.

Kimnula je. Osjećala je kako joj se steže srce a dah postaje sve ubrzaniji. Odjednom ju je obuzeo silan strah.

— Bit će rata — rekao je.

Jedva susprežući suze, zagrlila ga je čvrsto, grčevito, kao da ga nikad neće pustiti s njihove litice, iz te male pećine u kojoj su doživjeli ono najljepše što dvoje zaljubljenih može doživjeti. Suze su joj navrle na oči, pokušala je nešto reći, ali riječi nisu izlazile, gušile su se u jecajima. A on ju je ljubio, najprije nježno, jedva joj dotičući usnama lice, a onda sve snažnije i pomamnije u strasti koja je poput naglo oslobođenog vulkana buknila iz njega silno i nezadrživo. Osjećala je kako joj se pod njegovom snažnom rukom para tanka košulja...

Ležeći kasnije u travi, sklopčana u njegovu zagrljaju, dok je visoko u planini vjetar zlobito zavijao, po tko zna koji put je proklela one što se dogodilo prethodne večeri.

* * *

Počelo je svadom muškarac /og rančera Dana Parkera s bankovnim službenikom Arnoldom Lorraineom nastad ulice zbog nekakvih čekova. Nitko nije vidio kamo je Dan udario Arnolda posred lica, kako se Arnold srušio u prašinu i kako ga je Dan zatim udario čizmom u leđa. Nitko također nije vidio kamo je Dan poslije toga oti-

šao niti je itko znao zašto se nakon nekoliko minuta vratio.

U međuvremenu su na raskrvavljenog Arnolda naišli Indijanci iz plemena Tano koji su se vraćali iz grada noseći neprodane jelenske kože. Zaustavili su se, pomogli mu da se dignu i odveli ga pod neko drvo uz cestu. A onda je naišao Dan Parker.

Zaudarao je po viskiju i ljuljao se na nesigurnim nogama. Bio je u pratnji još nekolicine ne manje pijanih rančera.

Oni koji su se našli u blizini rekli su da je Parker bijesno pritrčao skupini Indijanaca i nogom udario mladića koji je pridržavao Arnolda. Mladić se savio od bola, a Arnold ga je oborio udarcem šake u sljepoočicu.

Na to je jedan od Indijanaca odgurnuo Parkera i naredio ostalim Indijancima da se udalje, a zatim i sam pošao za njima. Ali Parker je potegao nož i munjevitim rezom duboko zasjekao Indijančevu nadlakticu. Ostali Indijanci potrčali su natrag i pokušali spasiti ranjenika od Parkera, koji ga je kao mahnit počeo tući. Netko je u metežu pijanom Parkeru istrgnuo nož iz ruke i pogodio ga šakom u trbuh.

Tada su se umiješali i ostali rančeri. Trojicu Indijanaca proboli su noževima, dvojicu su izgazili čizmama. Ostali Indijanci, goloruki, navalili su uz povike na oštrice noževa. Jedan je uspio istrgnuti nož iz ruke nekog rančera, oštrica je bljesnula i ostavila dugačak crveni trag preko Parkerova lica. Parker je kriknuo od bola, povukao revolver i počeo pucati. Jedan Indijanac je pao, pogoden u glavu, drugom su meci probili prsa. To kao da je bio

znak ostalim rančerima. Zapraštali su revolveri, galama rančera miješala se s samrtnim kricima Indijanaca.

S druge strane ulice u tom trenutku naišla je druga skupina Indijanaca. Vidjevši što se dogodilo, jurnuli su prema šerifovu uredu. Slučaj je htio da je tamo bio i zamjenik zapovjednika vojne patrola Robert Harding.

Najstariji od Indijanaca, uzbuđen, ispričao je što je vidio i počeo na lošem engleskom jeziku pozivati šerifa da pode s njim.

— Roberte, što on to govori? — šerif Clinton nabrao je obrve i smrknuo se, kao da nije shvatio o čemu je riječ, iako mu je sve bilo jasno.

— Ne... nisam ga razumio — Harding se također pretvarao da nije shvatio Indijančeve riječi.

Bilo je dovoljno da se Clinton i Harding samo pogledaju i prešutno dogovore. Trebalo je odugovlačiti odlazak na mjesto krvavog sukoba i dati Parkeru i ostalim rančerima vremena da odu, a sutradan se već taj događaj može drugačije prikazati.

Sve bi možda i završilo onako kako su Clinton i Harding željeli da se u posljednjem trenutku sve nije okrenulo naglavce. Jedan od Indijanaca izgubio je strpljenje i skočio na Hardinga, vičući mu nešto i grubo ga gurajući prema vratima. Drugi ga je zgrabio za bluzu i stao vući iz ureda.

U jednoj jedinoj, kobnoj sekundi Harding nije vladao sobom. Povukao je revolver i ispalio metak u prvog Indijanca. Ali već idućeg trenutka drugi mu je munjevito zario nož u slabine. Kad je Harding zajauknuo, šerif Clinton je počeo pucati po ostalim Indijancima...

Čekala ga je taj put duže nego obično. Počelo se već smrkavati. Sunce je zašlo i zapad je bio obojen vatreno-crvenom bojom. Postalo je hladno.

Kad je već htjela da krene kući, začula je tiho tapkanje mokasina a uskoro je nazrela i Chiwin lik među stijenama.

Radosno mu je potrčala u susret, a onda stala kao ukopana. Chiwa je stajao pred njom mrk i ozbiljan, stisnutih usana i ukočena pogleda. Na njegovim obrazima, to ju je najviše potreslo, bile su crvene i bijele linije: ratničke boje. Ruke su joj nesigurno krenule da ga pomiluju, ali su neodlučno stale. Zbunjeno ga je gledala.

— Čuješ li bubnjeve? — upitao ju je bez pozdrava.

Tek tada joj je postalo jasno da ona potmula tutnjava koju je vjetar donosio na mahove ne potječe od gromova, nego od ratničkih bubnjeva indijanaca iz plemena Tano. Istovremeno se prisjetila da toga dana u gradu nije vidjela nijednog Indijanca. Značilo je to da su svi u planini.

— Chiwa, što se to sprema? — glas joj je drhtao.

— Osveta — odgovorio je i zagledao se u dolinu, u prva titrava svjetla Armtowna. — Svi rančeri koji su onoga dana, predvođeni Parkerom, ubijali moju braću bit će uskoro mrtvi. I šerif Clinton i Harding. Poteći će krv, Fellicia... mnogo krvi.

— A ti? Zar nisi odviše mlad da kreneš u bitku? Chiwa, bojim se za tebe.

Jedva vidljivo se trgnuo na te riječi, u jednom trenutku kao da ju je htio zagrliti, ali ostao je ne-

pokretan. Samo su mu se zjenice još više suzile.

— Za mene i još nekolicinu dječaka to će biti veliki ispit — rekao je ozbiljno. — Bit ćemo naoružani lukovima i strijelama. Vratimo li se iz bitke sa skalpovima neprijatelja, postat ćemo ratnici. Shvaćaš li to, Fellicia?

Ona je spustila glavu i tiho zaplakala. Shvatila je da ga možda više nikada neće vidjeti.

— Ne plači! — tiho je rekao i blago joj položio dlanove na obraze. — Ništa mi se neće dogoditi. Vratit ću se sa skalpom neprijatelja, položiti ću ratnički ispit hrabrosti. A onda ću biti odrastao muškarac, moći ću imati svoj šator.

Fellicia ga pogleda vlažnim očima, koje su upijale njegov pogled.

— Tada ću i tebe moći dovesti gore, ako to budeš željela. Moći ćeš postati moja žena.

— Chiwa, ako... ako se ne vratiš, ako ne uspiješ...?

Nije se usudila reći »ako pogineš«, užasavala ju je i sama pomisao na to.

— Ne boj se za mene, čuvat ću se!

— Pobit ćete pol grada, bit će to pakao — čvršće ga je uhvatila za ruke. — Chiwa, prolit će se mnogo krvi, ubijati ćete i nedužne, žene, djecu...

— Ne, nećemo! Nisu žene i djeca ubijali našu braću, nego obijesni pijani rančeri. Znamo koji. No poginut će i svi oni koji ih budu branili. I njihove žene, ako budu pucale.

— A vojska?

— Šerifa će braniti njegovi ljudi, ako stignu, a Hardinga vojnici, to znamo. Ali našu osvetu

ništa neće zaustaviti — još svježe boje na njegovu licu zlokobno su se ocrtavale u tami. Polako je ustao. — Kad sve bude gotovo, čekaj me ovdje, Fellicia. Opet će biti kao i prije. I još ljepše.

— Da, Chiwa, bit će... — tiho je ponovila, ali nešto joj je govorilo da više nikada neće biti kao prije.

Nježno ju je poljubio a onda je blago odgurnuo i pošao.

— Chiwa, kada ćete napasti?

— Kad vjetar podivlja — odgovorio je zagonetno i nestao u tami.

Fellicia je uzdahnula i krajem rukava obrisala suze koje su joj se skotrljale niz obraze.

* * *

Te večeri kao da je sve najavljivalo nesreću. Nebo se zatamnijelo, crni oblaci zakrili su mjesec, kiša je počela padati u gustim, krupnim kapima i glavna gradska ulica ubrzo se pretvorila u mutni potok.

Iz daljine je tutnjava gromova donosila oluju a munje su sjekle nebo. Sve je to došlo iznenada, pa su ljudi, zatečeni, žurili da nađu zaklon.

Fellicia je prve kapi kiše dočekala u kovačnici veselog brkatog Smitha, gorostasne dobričine, dugogodišnjeg prijatelja njezina oca.

— Mala, nikamo nećeš po ovoj kiši! — rekao joj je. — Ostat ćeš ovdje, u toplom. Evo, sjedni pokraj prozora i gledaj kako ljudi trče i kisnu. Tvog konja ću skloniti na suho, a poslije ćemo popiti čaj s rumom.

Kimnula je i smjestila se kraj prozora. Usiljeno je Smithu uzvratila smiješak.

Predosjećala je da će Indijanci te noći napasti. »Kad vjetar podivlja«, rekao je Chiwa. Ne, još ne, ne sada, mislila je. Vjetra još nema, samo pada kiša. I munje sijevaju, praćene grmljavinom.

Iznenada je kiša prestala. Fellicia se sledila u iščekivanju. Na susjednoj kući trijeskom se zalupio prozor.

Vjetar!

— Evo čaja, malena! — veselo joj reče Smith, nespreno noseći dvije šalice onim svojim ogromnim rukama.

No Fellicia ga nije slušala. Gledala je kako vjetar povija krošnje drveća i kroz njegov fijuk kao da je razabirala ratničke krikove Indijanaca. Naježila se.

Prvi prasak začuo se s riječne obale, s južne strane kuće.

— Mala, čini se da je to...

Smith nije dovršio rečenicu. Strahovita galama uz topot stotina konjskih kopita preplavi glavnu ulicu Armtowna. Indijanci su, mahnito tjerajući konje, jurili prema zgradi šerifova ureda i zgradi čete garnizona, smještenoj stotinjak metara dalje. Od njihovih povika Felliciji se ježila koža. U rukama su nosili baklje i jureći ih ubacili kroz prozore u dvije napadnute zgrade.

Požar je buknuo i jezivom, titravom svjetlošću obasjao gotovo cijelu ulicu. Tek je tada Fellicija shvatila zašto su Indijanci čekali vjetar da bi napali.

Iznenadenje je bilo potpuno. Samo nekoliko pušaka i revolvera prasnulo je iz dvije-tri kuće, a u vojnoj zgradi nastala je panika. Požar je zahvatio i staje i stotinjak unezvijerenih konja srušilo je drvene ograde i stalo bezglavo juriti po dvorištu, obarajući voj-

nike koji su uzalud pokušavali ugasiti požar uz viku izbezumljenih oficira. Vjetar

je bjesnio a požar se munjevito širio. Šerif Clinton izjurio je iz svoga ureda, ne znajući da li da organizira gašenje ili da postavi svoje ljude u streljački stroj, kako bi dočekali naredni nalet Indijanaca. Odlučio se ipak za gašenje, smatrajući da je glavni nalet prošao. No pogriješio je.

Indijanci na konjima dojurili su odnekud iz tame i njihove puške stvorile su pakao među šerifovim ljudima. Dvojicu su pregažili, a Fellicia je kroz prozor vidjela kako se trojica bacaju na Clintona. Čula je šerifove krikove u samrtnom hropcu.

U času kad je vojska stala bježati, tražeći zaklon u mračnim sporednim uličicama i nalijećući i tamo na Indijance, Fellicia ugleda Chiwu, Lice kao da mu je gorjelo u crvenkastom odsjaju plamena dok je odapinjao strijele i kao da se stopio s konjem koji ga je nosio u kasu. Oko njega su praštali meci, a Fellicia je vidjela kako je od njegovih strijela palo nekoliko vojnika.

Onda joj je u općem metežu nestao s vidika.

* * *

Polako se penjala prema pećini. Misli su joj još bile zaokupljene onim što se dogodilo prethodne noći. Pred očima su joj se redali strašni prizori požara i bitke a u ušima odzvanjali krici i pucnjava. No ono od čega ju je obuzimala najveća tjeskoba bilo je pitanje koje ju je zaokupljalo od trenutka kad je u odsjaju plamena posljednji put vidjela Chiwu: je li živ?

U glavi joj se vrtjelo od bujice misli, od strepnje, nelagode, ljubavi, želje... od straha da je možda izgubila ono najljepše što je imala.

Kad se približila pećini, ugledala ga je kako sjedi, naslonjen na stijenu. Srce joj je jače zakućalo i pohitala je prema njemu. Prišla mu je, a onda stala kao ukopana. Sjedio je nepomično, ukočenih očiju. Košulja mu je na prsima bila skorena od krvi.

Fellicia je kao skamenjena gledala u njega. Teško ranjen, došao je do njihove pećine i tu umro. Bol joj je stegla srce, bol tako teška da nije dala suzama da poteku.

* * *

Vozač poštanske kočije Stan Lee uživao je u svojoj dužnosti vodiča dok je krivudavom cestom prema Armtownu vozio uglednog vladina izaslanika Patta Morgana.

— ... a grad je nastao točno prije dvadeset godina, kad su dvojica kopača zlata odlučila... — neumorno je pričao, videći da u Morganu ima pažljiva i radoznala slušaoca.

Na jednoj uzvisini zaustavio je kočiju, pokazao prstom gore, prema pećini, i rekao spustivši glas:

— Pogledajte gore, gospodine! Vidite li ženu što sjedi ispred one pećine?

Morgan je dlanom zaklonio oči od sunca i pogledao gore.

— To je Fellicia Mottram — nastavio je Lee. — Voljela je jednog Indijanca iz plemena Tano. Da, jednog od onih što su, sjećate se, izazvali požar i pobili sedam rančera umiješanih u ubojstvo Indijanaca usred grada. Ubili su

tada i onog Parkera, i šerifa Clintona, i narednika Hardinga. Ali vojska im je pokazala zube, dobili su svoje. Otađ ih nema. Neki kažu da se skrivaju negdje visoko u planini.

— A ona? — Morgan pokaže rukom prema Felliciji.

— Svaki dan odlazi gore i čeka do zalaska sunca. Misli, vratit će se onaj njezin. Poludjela je. Katkad ga doziva sve dok je glas ne izda. A on je sigurno već odavno mrtav. Pa prošlo je od onda već više od sedam godina...

U PRIPREMI:

Martin Ryeson:
ZMIJSKO LEGLO

MAGAZIN

OBILJE PRIČA I STRIPOVA